

אהר מועד

לדברי תורה וחסידות מרבתינו הקדושים מלעלוב

שיעורים בספה"ק אור החיים
מכ"ק מרן האדמו"ר שליט"א [313]
אמרי קודש מכ"ק אדמו"ר שליט"א [311]
דברות קודש משנים עברו [34] הרה"צ ר' מנחם
מנדל גולד שליט"א אב"ד לובלין פרשת השבוע
[1] מדור הניגונים [7] הרה"ג ר' נח גולדברג
משב"ק כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א - עובדות
וסיפורי צדיקים מתלמידי הבעש"ט [437]
שיעורים בספר אור החיים ואלשיך הקדוש
- הרה"ג ר' אלימלך שטמר [434] הרה"ג ר'
יוסף חיים גרינולד - פרשת השבוע [435]
הרה"ג ר' יהודה אריה אשכנזי - הלכות [436]

מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

שיחת קודש

"ברית כרתי לעיני"

עבודת ימי בין המצרים ותיקון חודשי העיניים' תמוז ואב כהכנה לימי חודש אלול

תמוז - אב מכונים כידוע חודשי העיניים, ואילו 'בתולה' הוא רמז לחודש אלול שמזלו בתולה.

והפירוש הוא כך: אדם שכורת ברית לעיניו, מתכוון כראוי ועמל לתקן את עצמו בחודשי העיניים, תמוז אב, אדם כזה מגיע לחודש אלול כשהוא כבר במצב נעלה ומרומם, ער איז שוין א פארטיגער.

וזהו "ברית כרתי לעיני" מי שכורת ברית עם הקב"ה בחודשי תמוז אב, "ומה אתבונן על בתולה", בחודש אלול הריהו כבר מוכן ומזומן לעבודת ה'. מדברים אלו למדים אנו שבחודשים אלו, חודשי תמוז ואב, ישנה עבודה מיוחדת המוטלת על כל אדם.

ה'בני יששכר' זי"ע כותב בספרו על חודשים אלו, ש'חוש הראיה' הטבוע בנפש האדם הוא כנגד חודש תמוז, ואילו 'חוש

השמיעה' שבנפש הוא כנגד חודש אב. ורמז לדבר יש מסדר חניית י"ב השבטים על דגליהם, שהיו מכוונים כנגד י"ב חודשי השנה.

קול רינה וישועה באהלי צדיקים

בחרדת קודש וברגשי גיל וחדוה נעלה ונשגר בזה מלא הטנא ברכות מאליפות ומרובבות, קדם אבינו רועינו, מאור עינינו, מורה דרכינו

נ"ק מרן אדמו"ר עט"ד שליט"א

לרגל שמחת הבר מצוה לנכדו האי יניקא וחכימא,

כמר שמעון נתן נטע נ"ו

חבר מפעל התורה 'חביבותא דרבי שמעון'

בן לבנו הגה"צ פע"ח רבי יואל זושא שליט"א

רב דקהלתנו ומשפיע רוחני לבחורי אנ"ש

חתן הגאון הצדיק אב"ד מאקאווא אלעד זצלה"ה

יערב נא שפתותינו לפני אדון כל, שיזכה עטרת ראשינו כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א לרוות רוב תענוג ונחת דקדושה ממנו ומכל יוצ"ח, דורות ישרים מבורכים זרע ברך ה', לאורך ימים ושנים טובות בטוב ובנעימים, כי אורך ימים ושנות חיים יוסיפו לך, למען יאריך ימים על ממלכתנו, ובמהרה נקבל פני משיח צדקנו ומלכנו בראשנו, אמן

ולשפע מצוות תפילין ותפישך עלי להיות לי חיים ארוכים ושפע קודש

שמחת הבר מצוה ביום ב' פר' פנחס אור לט"ו תמוז
בשילוב שולחן הטהור של הילולת אור החיים הק' זיע"א
בבית מדרשנו הגדול בשעה 9:00

הזמנות פרטיות לא נשלחו, לכל ידידי אנ"ש נא לראות הזמנה זו כאישית

להיות נכונים לחודש אלול

מפורסמים דבריו של הרבי ר' שמעלקא זי"ע על הפסוק (איוב לא, א) "ברית כרתי לעיני ומה אתבונן על בתולה", דהנה חודשי

התאספנו כאן לדון ולעסוק בעניינים שהזמן גרמן. בספה"ק 'עבודת ישראל' מביא בשם הרה"ק המגיד ממעזריטש זי"ע על הפסוק במגילת איכה 'כל רודפיה השיגוה בין המצרים', רודפיה היינו רודף י-ה, לרמוז שדווקא בימים אלו, ימי בין המצרים, כל רודף י-ה, כל החפץ להתעלות ולהמליך את בוראו על עצמו, יכול להשיג בנקל את שאיפותיו.

ומשל למה הדבר דומה, למלך היושב בפלטין שלו שאין כל אדם יכול להגיע אליו ולבקש ממנו דבר מה, מחמת השומרים הרבים הסובבים אותו. כיון שהמלך יוצא מארמונו וחולף בשווקים וברחובות, או אז יכול כל אדם לגשת בנקל אל המלך ולשטוח בפניו את בקשותיו.

נמצאים אנו כעת בימים בהם המלך, מלך

מלכי המלכים, גולה כביכול מביתו וקרוב לקוראיו ביותר. זוהי אם כן שעת כושר בה יכול כל אחד מעמנו לפעול ולהשיג רבות, להתקרב אל השי"ת, זיך אויסבעטן, לבקש ממנו את משאלות לבו ולתקן את נפשו.

שכמו ולהשתעבד להבלי העולם הזה, זהו משום שהוא אינו שמור בכלי המעשה - העין והלב, הם הגורמים לכל הטאוי.

השומר עיניו יחיו בניו

הרה"ק רבי אורי מסטרעליסק זי"ע אמר בלשון זו: "השומר עיניו יחיו בניו, ויגדלם בלא צער, ויציל אותם ממקרי הזמן".

והדברים מבהילים, הרי מצויים אנו בדור כה קשה, קיימים כיום ניסיונות שלא היו מעולם, מצויים בדורנו כאלו כלי משחיתים. אמנם כולם שולחים את הבנים לישיבה, אך אף אחד אינו יכול להיות שקט ובטוח, גם מי שבניו לומדים בישיבות הטובות ביותר. כיצד אם כן יכול אב להיות רגוע שבניו גדלים כראוי?

הרי לנו כאן עצה וסגולה, "השומר עיניו" אדם שנוהר בעצמו בראיותיו, "יחיו בניו ויגדלם בלא צער ויציל אותם ממקרי הזמן", אדם כזה זוכה שבניו יינצלו ממקרי הזמן, הלא הם אותם מרעין בישין שקיימים ומתחדשים בזמננו. כי מי שנשמר בעצמו, אדם שעושה כל פעולה שיש בידו להישמר בעיניו זה, הרי שהשי"ת עוזר ומסייע לו במקום שאין ידו מגעת.

וה"מאור ושמש" אומר בפרשת מסעי על הפסוק "ויסעו מקברות התאוה ויחנו בחצרות", אימתי יכול אדם להלך ללא חשש בחצרות וברחובות, זהו רק לאחר שהסיע עצמו מכל תאוותיו. רק מי שאין לו שום שייכות לתאוות העולם הזה יכול להרשות זאת לעצמו. אם כן כיצד יכולים אנו שאיננו מצויים בדרגה כזו, להלך ברחובות?

העצה היחידה שבידנו היא לעבוד ולעמול על שמירת העיניים, וכדברי הרה"ק מסטרעליסק הרי זו גם סגולה נפלאה לגדל את הבנים בלא צער, שיהיה לכל אחד נחת מילדיו ושיהיו שמורים מכל מקרי ופגעי הזמן.

חומרת ראייה אחת!

ונסיים במעשה נורא ממנו ניתן לקבל מושג כלשהו על זהירותם של צדיקי הדורות הקודמים בשמירת עיניהם, עד היכן מגיעה חומרתה של היכשלות אחת בראייה אסורה.

הרה"ק רבי מנחם מנדל מדעעז זי"ע, בעל "מעגלי צדק", בנו של הרה"ק בעל ה"מראה יחזקאל" זי"ע, למד בצעירותו אצל מרן ה'חתם סופר' זי"ע בפרשבורג. פעם לפני שחזר לבית הוריו בחודשי הקיץ, הלך להיפרד מעם רבו ואמר לו שעליו לשוב לביתו משום כיבוד אב ואם. אמר לו ה'חתם סופר': כשאתה נוסע חזרה לביתך, היכנס לעיירה איהעל בה מתגורר האיהלער רב, הוא בעל ה'שמח משה' זי"ע, כדאי שתיכנס לשם בדרכך.

ההנאות והתענוגים הצפויים לו לעולם הבא. ברגעים אלו הוא מוכן לעבור כל הייסורים שעליו לעבור, ובלבד שכבר יזכה להגיע לאותו שכר המצפה לו).

זהו הפשט, אומר ה'כלי יקר', בלשון הפסוק "וכי תאווה הוא לעיניים", את תאוות העולם הזה ניתן לראות בעיניים בניגוד לתענוגי העולם הבא, ולכן נתפתתה האשה לדברי הנחש. על פי זה ממשיך החיד"א ומבאר את הפסוק בישעיה (כ"ח) "שגו ברואיה פקו פליליה", כשאדם שוגה וטועה ברואיה, בראיותו, העיניים אינן שמורות כראוי, על ידי זה "פקו פליליה" בא הוא לפקפק חלילה בכל דברי ה'. וקרוב הדבר למה שאמרו בסוטה "אין יצר הרע שולט אלא במה שהעין רואה".

וממשיך החיד"א וז"ל: "וזהו שאמרו 'שגו ברואיה', שהתירו להם הראיה הסתכלות בעריות וכיוצא מראות אסורות, כי יצרם הטעם שאין איסור בראיה ועל ידי זה נלכדו באיסורים, פקו פליליה, ומקרא מלא דיבר הכתוב 'ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זונים אחריהם'", עכ"ל.

אותיות ראייה עולה יראה

ומוסיף החיד"א דבר נורא, וכדברים האלו ראיתי מכבר ב'חתם סופר' שהביאם בשם רבו רבי נתן אדלר זי"ע, על מה שאמרו חז"ל שבשעת הפטירה בא מלאך המוות אל האדם וכולו מלא עיניים. מה הן אותן עיניים המטילות אימה ופחד נורא על האדם? הן הן הפגמים שפגם האדם בעיניים בחייו רח"ל.

וב'תפארת שלמה' בפרשת האזינו מובא על הפסוק 'צרנהו כאישון עינו', וז"ל: ידוע כי עיקר מכל העיניים הוא שמירת העיניים, חוש הראות כאישון בת עין הנקודה הפנימית. אשר הוא כמראה הלטושה שקורין שפיגל, אם האדם מביט בו הוא נראה צורתו בו כולו בתוכו.

וזה הרמז בכתוב גודל השמירה שצריך האדם לשמור חוש הראות כמו ששומר אישון בת עינו, ואמנם כי הדבר קשה מאד בכח ובפועל, כי הוא לא אפשר ולא קמכוון, עם כל זה האדם צריך לעשות מה שביכולתו ואז מסייעין אותו מן השמים שנאמר 'ורגלי חסידי ישמור'. גם כשהאדם עוסק במשא ובמתן צריך שמירה מעולה, וזה בא מחמת יראת שמים כי אותיות ראייה עולה יראה כמו שאמרו (חגיגה ב, א) כדרך שבא לראות כך בא ליראות.

ובספה"ק "אגרא דכלה" פרשת בחוקותי כותב על הפסוק "ואשבור מוטות עולכם" עולכם ראשי תיבות ע"ן ל'ב כ'לי מ'עשה, שהעין והלב הם כלי המעשה של כל איברי הגוף, כל מה שמוכן האדם להטות את

את הדגל הראשון נשאו יהודה יששכר וזבולון המכוונים כנגד "ניסן אייר סיון". את הדגל השני ראובן שמעון גד, שהם כנגד "תמוז אב אלול". והנה שמו של ראובן המכוון כנגד חודש תמוז הוא מלשון ראייה, על כן אמרה לאה בלדתו "כי ראה ה' בעיני". שמעון שהוא לשון שמיעה הוא כנגד חודש אב, ועל כן אמרה לאה בלדתו "כי שמע ה'".

ומוסיף ה'בני יששכר' כי הנה המרגלים יצאו לתור את ארץ ישראל בכ"ט סיון. במשך חודש תמוז - חודש הראיה נכשלו המרגלים בראיית הארץ כמו שנאמר "ויראו את הארץ וגו', ויניאו את לב בני ישראל". וכשחזרו מקץ ארבעים יום, בחודש אב - חודש השמיעה אז דברו על הארץ ופגמו בשמיעה, "ותשא כל העדה את קולה כי שמעו את דבריהם". ונגזרה גזרה על אלו ב' חודשים, עד כי ירחמם השי"ת במהרה בימינו.

ומביא עוד בשם האר"י הקדוש ז"ל שכל אחד מחודשי השנה מכוון נגד אחד מאברי הראש. חודש תמוז נגד עין ימין, וחודש אב נגד עין שמאל. ובעוה"ר כעת נאמר "עיני עיני יורדה מים וגו'". ורמז לדבר במה שאמרו חז"ל "כלה שענייה יפות אין כל גופה צריך בדיקה", שאדם המתקן בעיניו אות הוא שכולו שמור ומתקן, וח"ו מי שלקוי בעיניו זה יש לחוש לכולו.

על כל פנים, רואים מכאן שימים אלו, חודשי תמוז אב, הם הזמן הראוי לתיקון פגם הראיה בעיניים.

ידוע אני שאתה שלי!

בעל "חובת הלבבות" מביא בהקדמה לספרו את הפסוק (משלי כג, לג) "תנה בני לבך לי ועיניך דרכי תצרני", ומבאר את הפסוק על פי דברי הירושלמי (ברכות א) "אם יהבת לי לבך ועיניך אנה ידעי דאת די לי". כלומר, הקב"ה אומר לאדם: אם אתה נותן לי את לבך ועיניך, אם אתה שומר עליהם כראוי, יודע אני שאתה שלי!... ווייס איך אז דו ביסט מיינס'.

וב'נחל קדומים' לרבנו החיד"א ז"ל בפרשת בראשית, על הפסוק "וכי תאווה הוא לעיניים" מביא משמו של בעל ה"כלי יקר" שבכל חטא יש ויכוח בין היצר הרע ליצר הטוב. היצר טוב מבטיח לאדם שכר רוחני בעוה"ב, ואילו היצר הרע טוען כנגדו כי מוטב ללכת אחר הנאות העולם הזה המוחשיות והנראות לעיניים, מאשר להמתין לשכר העולם הבא שאינו נראה לעין כמו שנאמר "עין לא ראתה וגו'".

(ובדרך אגב, בעניין ראיית התענוג המובטח לעולם הבא, ראיתי מכבר מהגאון מווילנא זצ"ל שבשעה שמוליקין את האדם מביתו עד הקבר, באותה שעה רואה הוא את כל

עשה התלמיד כהוראת רבו. נכנס לעיירה איהעל התאכסן באכסניה ושהה שם שתי ימים. באחד הימים בדרכו לתפילת שחרית חלף על פני דוכן למכירת מלונים. ניגש ושאל את המוכרת שהייתה נערה יהודייה על מחירו של הפרי, כששמע את המחיר נענה כי הוא יקר מידי ורצה ללכת לדרכו. קראה לעברו בעלת הדוכן במליצה "צדיק זה בא לבית מלוני ויפטר ללא מלון", לשמע המליצה הזו נשא לרגע את עיניו לראות מי הדובר אליו. כעבור רגע נאחז בחרדה גדולה מהיכשלותו בראייה אסורה. חזר במהירות אל האכסניה שבור ורצוף ונפל בפישוט ידים ורגלים בבכי סוער. בעל האכסניה נכנס וראה אותו שבור ובוכה שאל אותו מה ארע לו, השיב לו הנער: נכשלתי בעברה שלא נכשלתי בה מעולם, נכשלתי בראייה אסורה! וסיפר לו מה ארע לו.

כשנוכח בעל האכסניה בשברון לבו נענה ואמר לו: יש לי עצה עבורך שתמחה את חטאך, יכול אתה להינשא לאותה נערה, והרי אמרו חז"ל כי אסור לאדם לישא אשה עד שיראנה, וכך תהא זו למפרע ראייה המותרת. הלכו ונכנסו אל המרא דאתרא, הישמח משה, וסחו לו דברים כהווייתו. אמר לו הישמח משה' כי עליו לשאול קודם את הוריו בדבר, הציע לו לשלוח להם מכתב שיבואו לעיירה זו מאחר והוצע לו כאן שידוך. כעבור כמה ימים הגיעו הוריו לעיר, אביו ברר על פרטי המשפחה והאם הלכה וראתה את המוצעת. לאחר מכן נכנסו אל הישמח משה' והאם מתחילה לבכות. המוצעת הייתה אמנם נערה כשרה ויראת שמים, אך היא לא נשאה חן בעיני האם בחיצוניותה. האם לא הסכימה לקחתה

ככלה לבנה יחידה אם כך, אמר הישמח משה', אי אפשר לקיים את השידוך. כששמע זאת הבחור פרץ שוב בבכי מר וקרא בכאב 'אבער וואס וועט זיין מיט דעם קוק אבל מה יהיה עם אותה ראייה אסורה?!... משראה זאת הישמח משה' קרא אל הורי הבחור לחדר הפנימי ואמר להם נחרצות: לכו ועשו את השידוך, מבטיח אני לכם שעוד תזכו לראות דורות ישרים נאים ומבורכים ממנו. ממעשה זה רואים אנו עד כמה הקפידו צדיקים בעניין זה של שמירת הראייה. יעזור השי"ת שנזכה להתחזק ולהתקרב אליו, לעבוד את העבודה המוטלת עלינו בחודשים אלו, ויקיים בנו במהרה מאמר הכתוב "בשובי את שבותכם לעיניכם אמר ה'".

שיחת קודש

מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

מלכים אדירים, היה בשביל לאמורי, פירוש כמו את ה' האמרת היום (דברים כו, יז), שהוא לשון אהבה וריעות, שהצלחתן היתה מפני תוקף האהבה אשר ביניהם.

על כן ויגר מואב מפני העם', ויאמר מואב אל זקני מדין' שהגם שמעולם היו שונאים זה לזה, עשו שלום ביניהם לדמות אל ישראל עם הקדוש, כי הקליפה הולך אחר הקדושה ורוצה להתדמות אליה, כקוף בפני האדם (שער מאמרי רשב"י משפטים).

אכן באמת לשוא עמלו, כמו שאמרו חז"ל (סנהדרין עא, ב) כינוס לרשעים אוי להם כו'. ואיתא בזוהר הקדוש דהקליפה (ח"ב דף צה, א) שארי בחיבורא וסיימי בפרודא (הס"מ והקליפה תחילתה חיבור וסופה הפירוד), על כן ויאמר וגו' עתה ילחכו הקהל', ביאורו הקהל דייקא, שמפני אשר הם נקהלים יחד באהבה וחיבה, על כן ילחכו וגו', כלחוך השור את ירק וגו' פירוש בלחיכה אחת ובלו טורח ועמל, כי מפני התחברותם נעשים להם נסים ונפלאות בלי טורח כלל, כנזכר לעיל, עכד"ק ה'מאור ושמש'.

'לאמורי' - לאמר תפילה ובקשה

וב'תפארת שלמה' כתב, דיש לדעת, למה קיצר ואמר לאמורי, ולא אמר לסיחון מלך האמורי, או מלך חשבון, גם מה ראה בלק יותר מזולתו, ולמה תלה הכתוב בו.

וביאר דבא לרמוז, כי הנה אמרו חז"ל (במדבר רבה כ, ד. תנחומא בלק ג) דעיקר הראיה שראה בלק ומגורו שהיה לו, מחמת שראה שישראל נוצחים שלא כמנהג העולם, והבין, כי לא בחרב ובחנית יגבר עליהם כי ה' הנלחם להם במה שצועקים אליו והוא יענם,

וכלל הדברים בקיצור שהשיב לו אדמו"ר, שהוא על ידי התחברות הצדיקים ואהבה וחיבה וריעות ביניהם, על ידי כן נפעלים ונעשים כל הנסים וכל הפעולות והמעשים נוראים, והודה הצדיק (הר"ז) לדבריו ואמר בודאי כי זה עיקר הכל. ואיתא גם כן בגמרא דסנהדרין (עא, ב) כינוס לצדיקים נאה להם ונאה לעולם, דהיינו כנ"ל.

ביצד ניצחו את מלכי האמורי

ומוסיף שם דהנה ידוע שבזמן זה שבאו בלק ובלעם על ישראל, היה הדור ההוא עדה שלימה, שכבר מתו דור המדבר שנגזר עליהם וכו', והם היו מוכנים לבא לארץ ישראל (כדאיתא במדבר רבה יט, טז), חוץ מאותן כ"ד אלף שמתו בדבר בלעם על ידי עצה של בנות מואב אחר כך.

אבל מתחלה היו כולם קדושים עדה שלימה, והיה ביניהם אהבה וחיבה ואחוה ושלום, ועל ידי כן נפלו לפניהם שני מלכי אמורי סיחון ועוג מלך הבשן, שהיו שקולין ככל ז' מלכי כנען (תנחומא חקת כג), לפי שהיה שלום ואהבה וחיבה ביניהם, כידוע שבימי אחאב המלך הגם שהיו עובדי עבודה זרה, מפני השלום שהיה ביניהם כבשו כל המלחמות (ירושלמי פאה ד, ב. ויקרא רבה כו, ב) ומכל שכן כאן בימי משה רבינו ע"ה, שהיה שלום ביניהם והיו קדושים, שמכל שכן שכל שונאיהם היו נופלים תחתם.

וירא בלק, לשון הבנה

וזהו אמרו וירא בלק, והוא לשון הבנה [כמו וירא וירץ לקראתם (בראשית יח, ב) שדרשוהו חז"ל (רש"י שם) לשון התבוננות], וביאורו שהבין שכל אשר עשה ישראל והכו

וירא בלק בן צפור את כל אשר עשה ישראל לאמורי, ויגר מואב מפני העם מאד כי רב הוא ויקץ מואב מפני בני ישראל, ויאמר מואב אל זקני מדין עתה ילחכו הקהל את כל סביבותינו כלחוך השור את ירק השדה וגו' (כב, ב- ד).

ב'מאור ושמש' כתב דיש להבין אמרו כל אשר עשה ישראל לאמורי, ולא אמר אשר עשה לעוג מלך הבשן, שהיה גיבור יותר, עד שנתירא ממנו משה רבינו עליו השלום, ואמר לו הקב"ה (במדבר כא, לד) אל תירא אותו וגו'.

עוד קשה קושיית רש"י ז"ל, עמ"ש ויאמר מואב אל זקני מדין, הלא מעולם היו שונאים זה את זה, ומה שתירצו ז"ל (סנהדרין קה, א. במדבר רבה כ, ד. ספרי מטות ה), משל לשני כלבים וכו' ומיראתן של ישראל עשו שלום כו', עדיין אנו צריכים למודעי.

ועוד ראוי להתבונן אמרו עתה ילחכו הקהל את כל סביבותינו, מהו לשון הקהל, הוי ליה למימר ישראל או העם, ומדוע שינה לשונו לומר הקהל דייקא.

ניסים ונפלאות ומעשים נוראים

ומבאר ה'מאור ושמש' שעיקר הכול הוא התחברות ישראל, שיהיה ביניהם אהבה ואחוה וריעות, והדבר הזה פועל ישועות גדולות ומסלק כל המקטרגים, כדכתיב (הושע ד, יז) חבור עצבים אפרים הנח לו.

וכותב וז"ל, "וכן שמעתי מפי אדמו"ר בוצינא קדישא מו"ה אלימלך [מליזענסק] צוק"ל כששאל אותו ביחוד הצדיק המפורסם בוצינא קדישא אחיו מו"ה משולם זושא זללה"ה, והייתי אז אצלם כששאל אותו בזה הלשון, אחי, למוד לי זה שאתה הוא פועל נסים ונפלאות ומעשים נוראים שאוכל גם כן לפעול כך.

והנה כראותו כן ביקש גם הוא תחבולה להנצל מידם, על ידי תפילתו באמרי פיו בתחנונים, אך הנה רחוק ה' מרשעים ותפילת צדיקים ישמע (משלי טו, כט).

וכראותו כי לא יכול להם כי כל תפלתו תועבה, שם על לבו לדעת ענין הסגולה, מה זאת שישאל נענים בתפילתם ולא הוא, אז ראה והבין כי הרבה קדושה וטהרה וכוונת הלב צריך, כדי לזכות לתפילה עד בואה לפני השם יתברך, וכמה תשובה ומעשים טובים צריכים בני ישראל להקדים קודם פתחם פיהם לאמור דבר לפני השם יתברך בהכנעה ושפלות הרוח, לכן בא מגור לנפשו ורקב בעצמותיו, כי לא יכול להשיג כל אלה, ויקץ הוא מפני העבדות העם כי רב הוא עליו, ושלח אחר בלעם אולי הוא יכוון לכל זה.

וזה שאמר 'וירא בלק את כל אשר עשה ישראל', שעשו הכנות וכוונות התפילה וטהרת הלב, 'לאמורי', פירוש לאמור דברי תפילה ובקשה להשם יתברך, ויגר מואב מאוד מפני העם, כי רב הוא העבודה הזאת, ויקץ בכל אלה, ושלח אחר בלעם להושיעו באמרי פיו וכנ"ל, עכדה"ק.

זוכין שתתקבל צלותהוון ובעותהוון

ואפשר לקשר דברות קדשם דענין אחד הוא ועולה לכאן ולכאן, דהנה ידוע דכדי שתעלה תפילה ותעשה פרי, צריך לבטל עצמו ולהיות נכלל בתוך כלל ישראל כאחד, כי בלא זה שהאדם מכיל עצמו תוך כנסת ישראל איך יוכל להתפלל להש"ת ומצד מה, דמי יאמר זכיתי לבי (משלי כ, ט), וכדאיתא

מהאריז"ל (שער הכוונות ענין ברכת השחר) דקודם שהאדם יסדר תפילתו בבית הכנסת מפרשת העקידה ואילך צריך שיקבל עליו מצות ואהבת לרעך כמוך (ויקרא יט, יח), ויכוין לאהוב כל אחד מבני ישראל כנפשו, כי על ידי זה תעלה תפילתו כלולה מכל תפילות ישראל, ותוכל לעלות למעלה ולעשות פרי.

ובפרט אהבת החברים העוסקים בתורה ביחד צריך כל אחד ואחד לכלול עצמו כאלו הוא אבר אחד מן החברים שלו, ובפרט אם יש להאדם ידיעה והשגה לדעת ולהכיר לחברו בבחינת הנשמה, ואם יש איזה חבר מהם בצרה צריכים כולם לשתף עצמם בצערו או מחמת חולי או מחמת בנין ח"ו, ויתפללו עליו וכן בכל תפילותיו וצרכיו ודבריו ישתף את חברו עמו, ומאד הזהירני מורי ז"ל בענין אהבת החברים שלנו של חברתינו עכ"ל.

ועל פי זה יבואר, דבלק ראה שבני ישראל כוחם בפה, ומנגחין לאויביהן בתפלתן, וזוכין שתתקבל צלותהוון ובעותהוון על ידי ההכנה וכוונות התפילה וטהרת לבם, וכדברי ה'תפארת שלמה', והבין שהגיעו לזה על ידי כח האחדות, מגודל אהבה וריעות שהיה ביניהם, וכדברי ה'מאור ושמש', דרק על ידי האחוה והאחדות אפשר לזכות לתפילה כדברי האריז"ל, ועל כן בא המגור לנפשו, 'ויגר מואב מפני העם', ולכן 'ויאמר מואב אל זקני מדין', דהגם שמעולם היו שונאים זה לזה, נתחברו ועשו שלום ביניהם, לדמות אל ישראל שהם עם אחד, וכאשר ראה שלא הועיל להם ורחוק מרשעים ישועה ושתם תפילתם, שלח אחר בלעם שהיה כוחו בפה דקליפה, דכידוע זה לעומת זה עשה האלקים (קהלת ז, יד) וכאמרם ז"ל (ספרי דברים לד,

י) אולי יכוין הוא לכל זה להושיעו באמרי פיו.

וקסמים בידם

ובזה יבוארו דברי רש"י עה"פ (כב, ז) וילכו זקני מואב וזקני מדין וקסמים בידם, ד"א קסם זה נטלו בידם זקני מדין, אמרו אם יבא עמנו בפעם הזאת יש בו ממש, ואם ידחנו אין בו תועלת, לפיכך כשאמר להם (שם, ח) לינו פה הלילה אמרו אין בו תקוה, הניחוהו והלכו להם. ויש לדקדק, שתחילה אמרו אין בו תועלת, ואחר כך אין בו תקוה.

וב'עץ יוסף' ביאר הכוונה בזה, שאמרו אם יבא עמנו תיכף, ודאי ישצליח, ואם יעכב שעה אחת, ספק אם יצליח, וזה שאמר אין בו תועלת, אבל כיון שדחה אותם דחיה גדולה ואמר להם לינו פה הלילה, ידעו בודאי שאין בו שום תקוה כלל, ע"כ.

אמנם דבריו גופא צריכין ביאור, מה ראו על ככה ואיזה סימן יש כמה שאמר להם לינו פה הלילה דמשו"ה נענו דודאי אין בו שום תקוה. ויבואר בהקדם דברי האור החיים הק' שכתב, דלצד צרות עינו אמר להם בלעם 'לינו פה הלילה', שלא נתן להם אכסניא אלא ללילה אחת.

ולדרכינו יבואר, שכיון שראו זקני מדין צרת עינו, והיינו כיון שהוא רע עין אין לו שום שייכות לענין האחדות והאחוה כלל, בזה ידעו בודאי כי אין תקוה בפיהו ולא ירצו אמרי פיו ותפילתו תועבה ולא תתקבל, וא"כ אין בו הנאה ותקוה כלל, ולכך הניחוהו והלכו להם.

ג' סעיפים בכל יום

כתקנת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

שנאמר: יומם יצוה ה' חסדו ובלילה שירה עמי. ומכל שכן מי שיש לו חק קבוע ללמד בכל יום ונתבטל ביום, שהוא צריך להשלים חקו בלילה.

סעיף ב.

ראוי לאדם בינוני הבריא למעט בסעודת הלילה ותהא קלה מסעודת היום, ויבין בזה ארבעה דברים: א) לשמר בריאותו. ב) יהא נשמר בדבר רע, שלא יבא לידי מקרה לילה שבא מחמת אכילה גסה ודברים המחממים. ג) שיהיו חלומותיו נוחים ומישיבים, כי מרב אכילה ושתיה הרבה פעמים באים חלומות קשים וזרים. ד) שלא תכבד שנתו עליו ויירץ בזמן הראוי. ודי לאדם הבריא לישן שש שעות. ויזהר שלא לישן בחדר חידו, ולא לישן במקום חם ביותר ולא במקום קר ביותר.

קיצור שו"ע

שב"ק בלק י"ב תמוז ה'תשפ"ג

סעיף ה.

אם נשאר אדם יחידי מתפלל מעריב בבית הכנסת בלילה, חייב חברו להמתין עד שסיים תפלתו, כדי שלא תתבלבל מחשבתו. ואם התחיל להתפלל בשעה שלא יוכל לסיים תפלתו עם הצבור אינו חייב להמתין עליו, שהרי מוכחא מלתא דאדעתא דהכי נכנס שאינו מפקח.

סימן עא סדר הלילה

ובו ה' סעיפים

סעיף א.

אחר תפלת ערבית צריך לקבץ את התורה, לקיים: והגית בו יומם ולילה. ויש לחוש בלילה, אם יאכל תחלה תחטפנו שנה מתוך שהוא יגע והטבע מבקש מנוחה, ונמצא

לימוד הלכה יומית כתקנת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א ג' סעיפים ליום בקיצור שולחן ערוך - חק ולא יעבור

"איך בין א ירושלימער"

זיכרונות מחצה"ק בירושלים ברח' צפניה 23 ♦ יריעה מיוחדת על משכנות קדשו של רביה"ק אדמו"ר ה'ברכת משה' זי"ע לאורך שנות הנהגתו בקודש ♦ עובדות וסיפורים נדירים מפי הרה"ח ר' שמואל פרוש שליט"א מחשובי אנ"ש ומעתיקי השמועה בחצה"ק [פרק אחד עשר בסדרה]

ברחמים תשוב'

פעם כשערך רביה"ק ה'ברכת משה' זי"ע את שולחנו הטהור ברח' צפניה, ניגש יהודי לאחר הטיש להזכיר עצמו לפני רבינו, לאחר שהאציל עליו רבינו מברכותיו ביקש ממנו שיתפלל עליו גם הוא, ובלשו"ק "האט מיר אויך אינזינען".

"רבי", נענה אותו יהודי בהתרגשות, "בכל פעם שמגיע אני בתפילת שמונה עשרה לברכת 'ולירושלים עירך ברחמים תשוב', הנני מזכיר את הרבי ומבקש עבורו, שכן תיבת 'ברחמי'ם' נרמז שמו של רבינו - ברחמי"ם ראשי תיבות משה מרדכי בן חנה רייצא"... ונהנה רבינו מאוד מתשובתו.

ומעניין לעניין, כשהיה רבינו מגיע בברכת המזון לברכת 'ובנה ירושלים עיר הקודש במהרה בימינו', הייתה אומרה בניגון מיוחד, ובהגיעו לתיבות 'במהרה בימינו' היה קולו עולה בתנועה מיוחדת ומעוררת לב.

זכורני, באחד הטיש'ן בחצה"ק ברח' צפניה, כשהגיע ל'ברוך אתה ה' בונה ברחמי ירושלים' לא עצר רבינו בעצמו ופרץ בבכי תמרורים שהרעיד את כל הנוכחים. לאחר סיימ לברך ברכת המזון, פתח וסיפר מעשה על הרה"ק מהרי"ד מבעלזא זי"ע:

בשנות מלחמת העולם הראשונה נאלץ כידוע המהרי"ד לעזוב את העיר בעלזא ונדד למדינת הונגריה מחמת המלחמה. הרכבת בה נסע המהרי"ד הייתה מלאה ביהודים שנאלצו אף הם לאחוז את מקל הנדודים בידיהם, כולם ישבו כשהם מוקפים בשקים ומזוודות עם כל מיטלטליהם.

והמהרי"ד, כרועה יקבץ עדרו, התהלך ברכבת הלוך וחזור לראות ולהשתתף בצערם של בני ישראל. תוך כדי הליכתו שמע שתי יהודיות שחות זו לזו "חבלי משיח, מה שקורה כאן כעת הוא חבלי משיח".

בשמעו זאת עצר המהרי"ד מלכת ונענה מיד "אה, חס ושלום, מיר האבן בקבלה אז משיח וועט קומען מתוך נחת והרחבה - אין אלו

"שמואל" נענה רבינו בחריפות, "נישט אויף יעדער זאף דארף מען זיך שפארן - לא על כל דבר צריך להתווכח".

אך כעבור כמה רגעים פנה אליי רביה"ק ונענה 'שמואל נעמט זיך אן פאר זיין זיידען - שמואל מגן על כבוד זקנו', ומכאן ואילך, לכל אורך אותו הטיש הראה לי רביה"ק קירוב מיוחד ונתן לי מהשיריים וכו'.

'חבלי משיח' שכן מקובל בידינו שמישיח יגיע מתוך נחת והרחבה".

בכך הסביר רבינו את פשר בכייתו בהגיעו לתיבות 'בונה ברחמי ירושלים', כי זכור מדברי הרה"ק מבעלזא שמישיח יגיע מתוך רחמים וחסדים והרחבה.

קירוב מיוחד לאורך הטיש

באחד הטיש'ן של רביה"ק בחצה"ק ברח' צפניה, התעוררה שיחה בין שניים מזקני וחשובי החסידים היושבים בשולחן, הגה"ח ר' חיים אשר לדרמן זצ"ל והגה"ח ר' יצחק מנשה רוזנפלד זצ"ל בנוגע לקברו של הרה"ק ר' גרשון מקיטוב זי"ע שהתגלה באותו ימים ע"י הרה"ח ר' יעקב שלום גפנר ז"ל (שהיה חתנו של הגה"ח ר' חיים אשר).

הייתה זו פרשה שהסעירה את הציבור החסידי באותם ימים, שכן במשך שנים הייתה מסורת מסוימת שהרה"ק מקיטוב טמון ליד ציון האוה"ח הקדוש זי"ע, במהלך השנים היו כאלו שטענו שראו שם את קברו, אך אח"כ לא הצליחו שוב למצוא את הקבר במיקום זה, אמנם ר' שלום גפנר מצא את המציבה במעלה הר הזיתים, והתברר שליד האוה"ח טמונה זוגתו של הרה"ק מקיטוב.

רביה"ק בשמעו את דבריהם התבטא "כבר היה לעולמים דבר כזה, בעיר קראקא טמון הגה"ק רבי אלעזר בעל 'מעשה רוקח' זי"ע, אך לאורך השנים לפעמים ידעו היכן הוא טמון, ולפעמים לא ידעו למצוא את הקבר. כשהוכתר הגה"ק ר' שמעון סופר זי"ע כרב בקראקא סיפרו לו שלפעמים מוצאים את קברו של המעשה רוקח ולפעמים לא, והלך הגה"ק ר' שמעון סופר ומצא את הקבר".

כיון שאני נמנה על צאצאי בעל המעשה רוקח הרהבתי עוז ואמרתי בפני רביה"ק שאצלנו במשפחה מקובל שה'מעשה רוקח' טמון בצפת, וכפי הנראה מה שסיפר רבינו שהתרחש בקראקא היה עם קברו של הגה"ק ר' אליעזר אשכנזי זי"ע בעל מעשי ה'.

ואפילו על ידי ייסורים

באותן שנים שהתגורר רבינו בירושלים סבל רבות מפצע מסוים שהסב לו ייסורים נוראים, ועם זאת היה רבינו עובד את בוראו כשצהלתו בפניו, והיה יושב ועורך את שולחנותיו הטהורים במאור פנים, מבלי שאיש ירגיש בגודל ייסוריו הממרקים את גופו.

פעם אחת באמצע עריכת השוה"ט החל לרדת דם רב מאותו הפצע והכתים את הקפטן של רבינו. כשהעירו על כך לרבינו נענה ואמר "אזוי, אזוי, מזעהט שוין ארויס אינדרויסן, דארף מען טאהן א פעולה - האומנם, האומנם, רואים כבר את הייסורים בחוץ? אם כך צריך לעשות פעולה בנידון".

ואכן הלכו וקבעו אז תור עבור רבינו אצל הד"ר קוק, הד"ר הורה שרבינו צריך לקבל חמש זריקות.

רבינו הלך והתייצב שלושה פעמים לקבל את הזריקה, לאחר שלוש זריקות לא המשיך ואמר "מספיק, אין צורך לקבל את שאר הזריקות, קצת ייסורים מותר לסבול - גענוג א ביסל מעג מען לייד'ן".

כדי להקל על ייסוריו היה רבינו מניח לפעמים בקבוק חם על פצעיו. אמנם בשבת קודש החמיר רבינו על עצמו ולמרות מכאוביו לא השתמש בבקבוק חם, רק בסעודה שלישית, זמן רב לאחר צאת השבת, היה אחד הבחורים או המשמשים עולה להביא את הבקבוק החם מדירתו של רבינו.

באחת הפעמים עלה אחד הבחורים לביתו של

ואמרתי להסמיך לכך מעשה נפלא ששמעתי מהרב פוליאס זצ"ל, יהודי ת"ח שזכה בצעירותו להיות מתלמידי החפץ חיים זצוק"ל בראדין, לימים התגורר ברח' צפניה בירושלים ופעם סיפר לי ששמע בעצמו מהחפץ חיים שכידוע לאחר שהוציא הח"ח את ספריו היה נודד בין העיירות למכור את ספריו. פעם אחת הגיע לאיזה עיירה והגבאי שיכן אותו אצל

"שבת, שבת, טאהר מען נישט האלטן קיין געלט, ממילא איז דאך גלייך מיט אלע אידן - בשבת הרי אסור להחזיק כסף, ואם כן הרי כל היהודים שווים!"... (היינו בשבת אסור להחזיק כסף, וממילא אין 'גבירים' ואין נגידים, כל היהודים שווים, ואם כן מה לך כי חרדת כל כך לכבודו ולהושיבו מחמת עושרו), עד כאן המעשה.

1 בשבוע שעבר הבאנו את העובדה שפעם הגיע לשולחנו של רבינו בליל שבת קודש יהודי נגיד מפורסם מעשירי חו"ל, ואחד ממקורביו של רבינו שהבחין בנוכחותו מיהר לקרוא לעברו בקול רם בשמו שיעלה לשבת במקום מכובד במרומי השולחן. ואולם רבינו כששמע זאת קרא מיד לעבר אותו מקורב מתוך התלהטות והתעוררות עצומה:

ההבדל הגדול בין קורח לבין, להבדיל, בלעם דיבור קדוש מרביה"ק הברכת משה זי"ע על פרשת בלק

שנה אחת בעת עריכת השולחן הטהור לכבוד ההילולא של האור החיים הקדוש זי"ע שחל אז ביום חמישי, התחיל רביה"ק לדבר בענייניו של בלעם הרשע (בפרשת השבוע) ואמר: הנה האדם צריך שתי עיניים, אחת לראות את גדלות הבורא, ועין שניה לראות את שפלות עצמו.

אך בלעם הרשע נאמר עליו 'נאם הגבר שתום העין', היינו שהסתכל רק בעין אחת וראה רק את גדלות הבורא ולא הסתכל על שפלות עצמו, ומתוך כך הגיע לדיוטא התחנותה, וכמאה"כ 'נאם שומע אמרי אל אשר מחזה שדי יחזה נפל וגלוי עיניים', וזה היה קליפת בלעם.

וזהו גם העניין שמצינו אצל קורח (תנחומא פר' קורח) 'קורח שפיקח היה מה ראה לשטות זו, עינו הטעתו', והיינו שגם קורח היה בבחי' זו, שהסתכל רק בעין אחת, וזהו 'עיניו הטעתו', עין אחת, שראה רק את גדלות הבורא ולא שפלות עצמו, ולפיכך נכשל.

למחרת בליל שבת קודש בשולחן הטהור נענה רביה"ק: "מיר האבן עפעס געזאגט מדארף פארעכטן - אתמול בלילה אמרנו איזה דבר וצריך לתקן ולבאר הדברים (היה איכפת לו לרבינו שהשווה בדבריו את קורח להבדיל לבלעם).

ופתח רבינו ואמר: הנה זקני הרבי מלובלין זי"ע היה אומר 'דער היליגער זיידע קורח', והיינו שקורח היה אדם גדול, אך הפגם שלו היה שראה רק את גדלות הבורא ולא ראה את שפלות עצמו, ועל כן רצה ליטול מדרגות לעצמו.

וכמו שאמר זקני הק' הרבי ר' דוד מלעלוב זי"ע שאילו ידע קורח שאפשר לעבוד מאחורי התנור והכיריים (אוונטערן פיעקעליק) אותה עבודה של הכהן הגדול לפני ולפנים ביוהכ"פ, כי אז לא היה בא לידי מחלוקת.

אבל אצל בלעם שהיה בעל נפש רחבה, כתיב 'אם יתן לי בלק מלוא ביתו כסף וזהב וגו'', והיינו שבלעם גם לאחר שהכיר את גדלות הבורא, לא חיפש כלל להשיג מדרגות ברוחניות, ולא רצה להגיע למדרגה יותר גבוהה, אלא כל יבנו היה להשיג כסף וזהב, וזה ההבדל בין קורח לבלעם.

רבינו למלא את הבקבוק החם במים רותחים, ובינתיים ישב רבינו וחיכה בסבלנות ובמאור פנים, למרות הייסורים הנוראים שהלכו והתגברו. משנקפו הדקות והלה התמהמה מלחזור נענה רבינו ואמר בחיך וביישוב הדעת: "אין די צייט האט מען שוין געקענט בויען א גאנצע פאדנע - בזמן הזה שהוא מתעכב ניתן היה לבנות ארמון שלם".

פעם אחרת הביאו לו בקבוק חם אך מי שמילא אותו לא סגר אותו היטב, וכאשר הניחו רבינו נשפכו עליו מים ורותחים, נענה ואמר בחריפות כמה פעמים "למה לא משגיחים", וסיים "אין בין נישט אין כעס, איך בייזער זיך, בייזערן איז נישט קיין כעס, אבער מדארף דאס קענען - איני בכעס, אני רק מתרעם, התרעמות אינה כעס, אך צריך לדעת לעשות זאת, עכ"ל".

ופעם אחרת נשלח אחד המשמשים למלא את הבקבוק החם במים רותחים, אך לא ידע שלפני שפוקקים את הבקבוק צריך להוציא את האוויר ממנו, ונכנס להיכל הטיש'ן עם הבקבוק הנפוח בידו, מיד נענה רבינו "אה, אה, אנגעבלאזן, גאוה, גאוה...".

המלאכים אינם יודעים

באחד השולחנות בשנת תשל"ח בחצה"ק ברח' צפניה, סיפר רבינו את הסיפור המפורסם שסיפר רביה"ק הרדצ"ש זי"ע לאחר פטירתו של הרה"צ ר' יהודה לייב דייטש זצ"ל, מגדולי חסידיו, שנסתלק ביום שישי ערש"ק.

באותו ליל ש"ק סיפר הרדצ"ש סיפור ארוך על זקנו הרה"ק מלובלין (על שניים מתלמידיו שהתחפשו לרבי ומשמש ונתנו קמיע ליהודי כפרי שהיה זקוק לזש"ק וכאשר קראו את הקמע נעשה שחוק גדול בשמים ומכוח זה נפעלה הישועה).

וסיים רביה"ק הרדצ"ש שגם כעת, כשעלה ר' יהודה לייב לשמים וסיפר שהיה חסידו של ר' דוד בידרמן מירושלים פרצו כל המלאכים בשחוק ואמרו 'דוד איז אויך א רבי - וכי דוד הוא גם כן רבי'.

ושאל רביה"ק הברכת משה' מהו באמת הפשט במעשה זה, וכי המלאכים לא ידעו שרביה"ק הרדצ"ש הוא 'רבי' עד שבא ר' יהודה לייב ואמר להם?

והסביר דהנה מצינו (סוכה כח, א) אמרו עליו על רבן יוחנן בן זכאי שלא הניח מקרא ומשנה גמרא הלכות ואגדות דקדוקי תורה ודקדוקי סופרים קלים וחמורים וגזרות שוות תקופות וגימטריאות שיחת מלאכי השרת וכו'.

זכאי, מבואר שבאמת אי אפשר להסתמך על דברם של מלאכים.

שלא נבוש לעולם הבא

כהוספה למאמר על הרבנית מרת חנה רייצא ע"ה, אמו של רביה"ק הברכת משה זי"ע, מצאתי השבוע ברשימותיי את הסיפור הבא:

באחד הטיש'ן ביארצייט של אמו הרבנית ע"ה, סיפר רבינו על פטירתה מן העולם בגיל צעיר יחסית, לאחר שטיפלה באחת משכנותיה, אישה מעדת בני תימן שנדבקה במגפת הטיפוס ל"ע ואיש לא העז לטפל בה, והלכה היא וטיפלה בה במסירות, ולבסוף חלתה בעצמה ונפטרה.

וסיפר כי כאשר לקחו את אמו ע"ה מהבית לבית החולים לפני פטירתה, היה שם גיסה הרה"צ ר' אברהם שלמה אדלר (שיינא עלקעס) זצ"ל, וביקשה ממנו "זיי מתפלל אויף מיין מאן ער זאהל נישט פארשעמט ווערן - התפלל נא על בעלי, הוא רביה"ק הרשנ"נ זי"ע, שלא אביישו בישיבה של מעלה".

ואיתא עוד (ברכות כח, ב) וכשחלה רבי יוחנן בן זכאי, נכנסו תלמידיו לבקרו. כיון שראה אותם התחיל לבכות וכו', ואמר להם הרי יש לפני שני דרכים, אחת של גן עדן ואחת של גיהנום, ואיני יודע באיזו מוליכים אותי - ולא אבכה.

ולכאורה צ"ב והרי רבי יוחנן בן זכאי ידע בשיחת מלאכי השרת וא"כ היה יכול לשאול את המלאכים באיזה דרך מוליכים אותו? אלא מכאן שהמלאכים אכן אינם יודעים - די מלאכים ווייסן נישט, ודו"ק.

בהזדמנות אחרת הוסיף רבינו זי"ע על אותו הדרך, דהנה זקנו הרבי מלובלין זי"ע אמר שאם כל העולם יגיד שהוא צדיק לא יאמין להם, וגם אם יאמרו לו המלאכים שהוא צדיק לא יאמין להם, רק אם הקב"ה בכבודו ובעצמו יאמר לו שהוא צדיק, רק אז יאמין בכך באמונה שלמה, אבל רק באותו הרגע בלבד ולא לאחריו, שהרי ברגע כמימרא אפשר לקלקל ולאבד מדרגה זו, ומהיכי תיתי שעדיין נותר בדרגת צדיק.

ולכאורה, שאל על כך רבינו, הייתכן שאם המלאכים יגידו שהוא צדיק לא יאמין להם? אמנם לפי האמור מהאי עובדא דרבי יוחנן בן

במזומנים? "ודאי שלא" השיב בעל הבית.

"אם כך" צהלו פניו של העני, "אם כך הרי שנינו שווים. מאחר שבשבת אסור למכור ולסחור, נמצא שבשבת אין כל הבדל בינינו, אני העני ואתה העשיר שנינו שקולים... החפץ חיים זצוק"ל נהנה מאוד מאמירתו הנוקבת של אותו עני ולימים סיפר עליה באוזני תלמידיו, לאמור בשבת קודש כל היהודים שווים, העשיר והדל כולם שווים לטובה.

2 שכן זקני אבי אמי היה הרה"ח ר' יהושע

יהודי מכניס אורחים שהיה גביר גדול.

אצל אותו יהודי התאכסן עוד אורח שהיה עני מרוד חסר כל. בליל שבת קודש, כשהגיעו לביתו של העשיר, מצאו את השולחן ערוך לתפארה עם כלי כסף וזהב יקרים וכל מטעמים. עמד אותו עני ונעץ את עיניו בכלי הכסף שפיארו את השולחן, וכך עמד והביט והתבונן עד שהרגיש בכך בעל הבית ושאל אותו "הבטה זו מה פשרה?", השיב העני, כמהורה, אמור לי, וכי בשבת קודש יכול אתה למכור את כלי הכסף ולקבל את תמורתם

רוקח ז"ל בן אחר בן לה'מעשה רוקח' זי"ע. 3 ובעניין זה מספר הרה"ח ר' שמחה קרקובסקי שליט"א נאמן בית רבוה"ק: פעם ביום הפורים נחתכתי באצבע והדם לא הפסיק לרדת והיה זה קצת מדאיג, בתוך כך יצא הרבי יצא מחדרו וכאשר ראה איך אני מוטרד מהחתך הקטן באצבעי ביקש להניח את דעתי והגביה מעט את שולי הקפטן שלו ואזי ראיתי שמכנסיו (היה לובש כידוע 'וייסע הויז'ן) מוכתמים מהדם שניגר מפצעיו.

הרה"ג ר' יאיר וינשטוק שליט"א - נו"נ לרבה"ק

מזל של גוי...

ראו הגויים כי היהודים מקפידים לתת לרבי פתק בהיכנסם אליו, עמדו ושאלו מה טיבו של פתק זה.

הסבירו להם היהודים עניינו של "קוויטל" שבו רושמים את שם המבקש ושם אמו, והרבי קורא את השם מתוך הכתוב ורואה מה שרואה.

מצא הדבר חן בעיניהם של הערלים, ואף הם חפצו להיפקד בישועות ורפואות. החלו לתת לרבי קוויטלאך עם 'פדינות' כמנהגי יהודים חסידיים. האדמו"ר רבי חיים קיבלם בסבר פנים יפות כשהוא קורא את הקוויטלאך בתשומת לב והיה מעתיר בעדם.

לא ראשון היה רבי חיים בהנהגתו זאת. אדמו"רים רבים היו מקבלים גם גויים בתוך הבאים מפני דרכי שלום, ומסופר על הרבי הקדוש מהר"א מבעלזא כי עוד בטרם עלה ארצה, פעם שאל מי ממתין בחוץ, וענו לו "יהודי וגוי" הורה להכניס את הגוי לפני היהודי, והסביר כי לאחר שהגוי נכנס, היהודי הגרוע ביותר יראה בשמים יותר טוב ממנו ונקל יהיה לפעול בעדו ישועה...

יאנוש אורבן שירך את רגליו ברחוב וראשו מלא הרהורים. לקנות את היער? לא לקנות? הספקות רבים ועליו להתייעץ עם בר סמכא. מי יוכל לעזור לו?
רק הרבינר היהודי!

יאנוש אורבן היה אחד הגויים שראה ברבי חיים מאטיניע איש מורם מעם, קדוש שכדאי לקבל את ברכתו ועצתו. לפני כל צעד מסחרי משמעותי נועץ תחילה ברבי הערלית שלו, אנה, ראתה את הדבר בעין רעה. מה יש לך לחפש אצל רבינר יהודי? הייתה שואלת ברתחה, וכי חסרים אנשים מאומתנו איתם ניתן להתייעץ? הנה עו"ד קרולי טאקאץ', שועל פיננסי של ממש, בקי ומכיר הוא את כל שוק העצים. אמנם נתן עצותיו בשכר, אבל גם הפדינות היפים שאתה מעניק לרבינר היהודי אינם דמי כיס.

אבל יאנוש לא היה מוכן לסגת. "אינך יודעת מה את סחה", טען בהתלהבות רבה כמו חסיד מקורי. "כשהרבינר נתן עצה הוא רואה את כל מה שהולך בשמיים. הוא יודע היטב מה נגזר, ואם יש סיכוי לתהליך. כשאני עושה עסקה בברכתו, אני בטוח שהיא תצליח. ברכת הרבי היא לא ברכה, אלא כמעט הבטחה. בעוד קרולי חושב רק על כסף, וגם העצות שהוא נותן, איכותן משתנה לפי כמות המצלצלים שנותנים לו. ולא אחת הוא ממש מייעץ לרעה. כשיש לו ניגודי אינטרסים".

"לאו דווקא, אבל אם אתה מגיע משם, אולי הכרת את הצדיק הקדוש האדמו"ר רבי חיים מאטיניע?"

"בוודאי, הכרתיו מקרוב", ענהו הזקן בענוות חן וחיך דק נמתח על שפתיו. עיניו נצצו בברק זכרונות.

"אם כך, אולי יש לך איזה סיפור יפה מאותו צדיק? חכך ואווע את ידיו זו בזו מרוב התרגשות כשכולו צפייה להתגשמות משאלת לבו.

"אכן כן, סיפור נפלא ביותר יש באמתחתי" אמר הקשיש ומיד החל להעלות את זכרונותיו.

דמות פלאים היה האדמו"ר הצדיק רבי חיים האגר מאטיניע זיע"א. בנו של האדמו"ר הרה"ק רבי ברוך מויז'ניץ זיע"א. ואחיו של הרה"ק רבי ישראל מויז'ניץ בעל "אהבת ישראל". שמו נודע בשערים כעליו גדול, ועוד בהיותו בן 13 כבר נסמך להוראה על ידי גדולי הדור, כמו רבי יצחק אהרן איטינגע מלבוב, רבי יעקב יעקלי וויידנפלד מהרימלוב בעל שו"ת כוכב מיעקב (אביו של הרב מטשעבין) ורבי יצחק שמעלקיש המכנה אותו "נר ישראל, עטרת הגולה".

בשנת תרנ"ג החל לכהן כאדמו"ר בעיר אטיניע הסמוכה לסטניסלאב. אלפים רבים נסעו אליו מכל עבר לקבל ממנו ברכה עצה ותושיה. שמו יצא למרחקים כפועל ישועות, ולמרות שרוב שעות היממה היה שקוע בלימוד תורה, ובכשרונותיו העצומים וחרפותו העילויית היה מחדש חידושי תורה מופלאים, הנה גם חלק העבודה שלו לא התכה ולא נחלש כי-הוא- זה בגלל שקיעתו המוחלטת בתורה, ולא באו שני אלו זה על חשבוננו של זה. עת שדמותו מאירת הפנים היתה עוברת ברחוב עמדו הכל, גויים ויהודים כאחד והביטו בו במורא ובהדרת כבוד.

בעת מלחמת העולם הראשונה נמלט האדמו"ר מעירו אטיניע שם נשקפה לו סכנה, ועבר לסטניסלאב הסמוכה המוגנת יחסית. גם שם המשיך בעבודתו כמקודם.

לא עבר זמן רב ושמו הטוב נתפרסם בעיר והכל החלו נוהרים אליו ונמשכים אחרי דמותו המופלאה. לא רק היהודים אלא גם גויים רבים תושבי העיר החלו להאמין בו ובכוח קדושתו הנשגבה. "דער וונדער ראבינר" (הרבי מחולל הניסים) קראו לו. ולא רק יושבי העיר סטניסלאב זרמו אליו בהמוניהם. אלא אף הכפריים הנבערים מכפרי הסביבה החלו לפקוד את ביתו כדי להתייעץ עמו על כל צעד ושעל בחייהם.

החסיד רבי זאב מעכלוביטש הידוע יותר בכינויו "אָוּוּע" היה שם דבר בחסידות ויז'ניץ. לפני שלוש וארבע עשרות שנים ומעלה, כשהיו מזכירים את השם "אָוּוּע" היו האוזניים מתחדדות והעיניים בורקות. ידוע ידעו כי עוד מעט ישמעו ווארט חסידי מחמם לבבות, אמרה בוערת טבולה בדשן ביתם של אחד מאדמו"רי השושלת, החל מרבי מנחם מנדל מקוסוב בעל "אהבת שלום" ועד לרבי האמרי חיים זיע"א. או סיפור חסידי אנן טעם ומעודן. גם בלי להזכיר את שם משפחתו ידעו כולם למי הכוונה. כי "אָוּוּע" היה רק אחד.

אף סיפורנו דנו, הוא מאוצר סיפוריו של אותו חסיד ישיש, מנפילי דור העבר.

באותו יום נקלע אָוּוּע לעיר רחובות. הוא נכנס לבית הכנסת כדי להתפלל תפילת מנחה. בית הכנסת היה מעט שומם, עוד לא התאספו המתפללים. התיישב ואווע לומר פרקי תהילים. בין לבין הציץ לעבר המתפללים לראות האם כבר הגיעו עשרה.

עין בוחנת וחרפית מבט הייתה לו לואווע. קלט אנשים ברגעים ספורים. אכן מיד לכדה עינו דמות שעוררה את התעניינותו. היה זה יהודי קשיש והדור פנים שזקן לבן צחור יורד לו על פי מידותיו, ועיניים תכולות מאירות את פניו. מראהו מסגיר יהודי מיוצאי הונגריה אשר כבר מתגורר בארץ שנים לא מעטות, אך עדיין שומר על מקוריותו וטרם התערה דיו בסביבה הארצישראלית. הוא ישב ואמר את ה"קרבנות" שלפני התפילה ברוב רגש ובנחת כמונה מטבעות זהב.

ואווע סקר אותו במבט עינו החרפה. כבר ראה דמויות רבות בשנות חייו הרבות, ובאותו יהודי היה משהו שמשך את תשומת לבו. ערנות וחיות שלא כפי גילו. נראה היה שתפילתו נאמרת, כאלו זו לו הפעם הראשונה להתפלל לפני הבורא. ומאיך המילים חתוכות היו וברורות ויצאו מפיו כמרגליות מלוטשות. בלבו גמלה החלטה לתפוס עימו שיחה אחרי התפילה.

לאחר התפילה המתין ואווע לזקן. כדרכם של יהודים שבאו מן הגולה הרחוקה התעניין למוצאו. "מהיכן יהודי" שאל.

"מוצאי מהעיר סטניסלאב" ענה הקשיש, ולא ידע כי בשלוש מילים אלו הצית את כל חושיו של ואווע. חיך רחב עלה על שפתיו.

"מה אתה שח?! אתה מיוצאי סטניסלאב?".

"גם אתה מסטניסלאב?" עתה הגיע תורו של היהודי המקומי להתלהב.

וכך היה נוסע יאנוש מדי חודש בחודשו לבית הרבי, כשהוא עמוס מכל טוב. אוזים ותרגולים חיים, ולא מעט תבואה. כל זה עבר לידי הרבנית שהייתה מכינה מהם אוכל לכמה שבועות. גם המוח הגויי שלו יודע הוא שהשקעתו אינה יורדת לטמיון. הברכות שמקבל מהרבי עודפות את ההוצאות עשרות מונים.

באחד הימים הבאים הגיע יאנוש לבית הרבי בשעות אחרי הצהריים. הוא התקבל בסבר פנים חביבות בבית הרבי. הגבאי הכניסו פנימה ורבי חיים שמע את שאלתו בקשותיו בתשומת לב. הוא ייעץ לו מה לעשות בדבר היער הנידון וברכו בהצלחה מרובה. כשעמד לצאת ולהיפרד לשלום מלווה בברכתו של הרבי, כמנהגו תמיד, הופתע מאד.

"אל תלך הביתה", ציווה הרבי.

"לא ללכת הביתה? למה?" התפלא יאנוש.

הרבי עשה תנועה בידו כמו אומר, יש לי סיבה. "אז מה אעשה?" לא הבין יאנוש.

"הישאר נא בבית" הורה הרבי, "שב נא בחדר הסמוך".

"האם אני יכול לשאול את הרבינר הקדוש עד מתי עלי להישאר כאן?"

הרבי ענה במילים מדודות, "תחכה קצת עד שאומר לך ללכת".

מילותיו של הרבינר היו לו כחידה סתומה. אבל יאנוש כבר למד לדעת שהרבינר יודע היטב מה הוא מדבר.

הוא התיישב בחדר הקבלה מופתע מאד. מעולם לא ביקש ממנו הרבי להאריך שהותו. וכי מה יש לו לעשות שם אחרי שהשלים את משימתו? הבית היה גם כך מלא ועמוס באנשים. אבל יאנוש היה אדם נוח וממושמע. גם כבוד הרבי היה גדול בעיניו, לפיכך לא חשב להתנגד.

יאנוש היה סקרן לדעת על מה ולמה הרב מעכבו. אולי הוא צריך את עזרתו באיזה פרט חשוב, אין לי סיבה אחרת להבין למה הוא מעכב אותי. אם כך ברור שעלי לחכות, חובה עלי להשיב לרבי טובה על כל הטובות שגומל איתי.

יאנוש נכנס לחדר הקבלה כשהוא מחפש לעצמו מקום לשבת. יושב הוא ותר את הסובב, מחפש לעצמו במה להעסיק את עצמו. אילו היה יהודי יכול היה לשבת ולומר פרקי תהילים, או ללמוד דף גמרא ומשניות. או אפילו לשוחח שיחות קודש עם יתר האנשים. כך לא היה חש בזמן החולף בעצלתיים.

אחרי שעה ארוכה נמאסה עליו הישיבה הבטלה. הוא לא מבין למה הרבי לא אומר לו ברוות מה הוא צריך ממנו.

ימתין נא הקהל בסבלנות עד שהרבי ידבר איתי ויאמר לי מה הוא רוצה ממני.

הוא ניגש לגבאי שעמד כזקיף ליד פתח החדר כשהוא שומר על הסדר. "אמור נא לרבינר שאין לי סבלנות לחכות. אם הרבי רוצה לומר לי דבר מה, יכול הוא לומר כעת. חבל על השעות היקרות שנשרפות בחוסר מעש".

הגבאי ניגש אל הקודש פנימה לברר מה עליו לעשות.

"אמור ליאנוש שימתין עד שאקרא לו. לא שכחתי אפילו לרגע קט".

וכך עוברות עוד מספר שעות. הקהל מתחיל להתמעט ועדיין אין רמז קל שהרבי מתכוון לדבר עם יאנוש.

השעה כבר מאוחרת מאד. הוציא את שעון הזהב מכיס האפודה והציץ במחוגים הארוכים. כבר אחרי 10 בלילה! יאנוש מתחיל לפהק ועיניו מבקשות להיעצם. בכל ערב בשעה 10 בדיק הוא שוכב לישון!

אחרוני החסידים כבר יצאו את החדר. חדר הקבלה שומם, ודלתו של הרבי נעולה. יאנוש חש כנמר בסוגר. הוא משוטט כעוס בחדר, הלך ושוב. לא מבין מהי סיבת העיכוב. הרבי כבר יכול היה לדבר איתו על כל נושא שבעולם. איש מהקהל לא היה רוטן. למה הוא עדיין מתעכב. מחשבת כפירה כמעט עברה במוחו. אולי אנה צודקת.

בשביל מה הייתי צריך את כל הצרה הזאת? הרי יכולתי לחזור כבר מספר פעמים לבית. ואילו עתה אצטרך להיטלטל בדרכים בתנאים לא נוחים, כשחשכה עבותה תאט את תנועת הסוסים, ואולי אפילו מעט סכנה נשקפת לי.

מחשבות נרגזות נעו הלך ושוב במוחו הסוער כאשר נפתחת לה הדלת בנחת, ודמותו הקדושה והמאירה של הרבי נראתה במלוא הדרה חוץ לחדר. הוא פונה אליו.

"יאנוש, יכול אתה כעת לשוב לביתך".

יאנוש נותר משתאה והלום. האם הרבי לא רצה ממני דבר? שאל. חשבתי שהרבי רוצה לדבר אתי, אולי צריך את עזרתך?

לא, כלל לא. סע לביתך לשלום, וברכת ה' תלווה אותך בדרך, ובכל דרכי הפרנסה, השיב הרבי כשחיוך חם מאיר את פניו.

יאנוש יצא לדרך כשכולו מבולבל. הוא לא מבין את הרבינר. מאידך לא פקפק לרגע שברכתו תלווהו.

כל הדרך נסע בלב מלא חששות. איך תגיב אנה על איחורו המופלג. האם לא תשפוך עליו את כל מררתך? גם בימים כתיקונם אינה מרוצה מביקוריו אצל הרבינר. מה יאמר לה? איך יתרץ את הוראתו התמוהה של הרבי. חשש כבד מילא את לבו. כי זו הפעם האחרונה שנסע אל הרבינר. היא כבר תנעל בפניו את כל הדלתות...

כשהגיע סמוך לביתו עמדה אנה בפתח הבית. אבל פניה לא היו כעוסות כלל. אדרבה, ניכר היה עליה שהיא מאד נרגשת.

יאנוש התקרב לבית וכשראתה אותו פרצה בבכי סוער.

"אתה חיי! אתה חיי! איזה נס! אני לא מאמינה". "מה קרה" נדהם יאנוש, "וכי למה לא אחיה?" "אין לך מושג מה קרה", ענתה כשכולה מבולבלת. "אני לא יודעת איך להסביר לך, תיכנס פנימה לחדר שינה ותראה במו עיניך".

יאנוש נכנס פנימה והלך לחדר שינה.

עיניו נקרעו לרווחה למראה הזוועה.

מעל מיטתו תלויה היתה נברשת נחושת כבדה שתחתיתה מחודדת. משולבת דלתות זכוכית קריסטל עבה. בתוכה היה תוקעים מדי ערב כמה נרות להאיר את החדר עד שתפול עליהם שינה. הנברשת השתלשלה על שרשרת שתלתה על יתד ברזל הנעוץ בתקרה, והנה כעת היא לא מעל מיטתו אלא מוטלת במיטתו, על הכרית שלו, והזכוכית העבה מנופצת לשברי שברים.

"מה קרה?" זעק נרגש.

"ישנתי במיטה שינה עמוקה", ענתה אנה נסערת כולה. "פתאום אני מתעוררת למשמע קול נפץ אדיר. הנברשת הגדולה התנתקה מהוו המחבר וצנחה בדיק במקום בו אמור להימצא ראשך בשעה הזאת. אילו הייתי במיטה לא הייתי שורד. כמה שאני שמחה שהתעכבת בדרכים ולא חזרת הביתה".

יאנוש לפת את ראשו בשתי ידיו. רק כעת ירד לעומקה של ההוראה התמוהה והבין את הנס הגדול שחולל עמו הרבינר המופלא. שעת כניסתו למיטה הייתה קבועה, בשעה 10. הוא היה דיין להפליא בשעות השינה שלו. כמעט אף פעם לא אירע שאחרי 10 היה מחוץ למיטתו. אין ספק שאם היה חוזר בזמן - הנברשת המחודדת היתה מוחצת את ראשו והוא לא היה כעת בין החיים.

החסיד ר' ואווע היה אחוז התרגשות. זה נכון שהרבי מאטיניע היה מקבל נכרים, ואף קורא את הקוויטלאך שלהם. אבל לחולל מופתים כאלו עבור נכרי?!

"מניין לך הסיפור הזה?" שאל את הזקן.

הזקן חייר, "אני בעצמי הוא בעל המעשה", השיב.

"מה?" נזעק ר' ואווע. "אתה הוא יאנוש אורבן?"

"אכן, אכן" נענע הקשיש בראשו. "בזכות מעשה זה התעוררתי לחשוב, אם רבינר יהודי יכול לפעול כאלו ניסים אפילו עבור אחד שאינו בן ברית. אם כך דתו היא בהכרח דת האמת, ומה לי לחפש בדת. דבר זה עוררני ללמוד יהדות ואחרי זמן קצר להתגייר ולהיות יהודי אמיתי".

(תשובה למוסר הסיפור, הגה"ח רבי אברהם

אביש האגר שליט"א, ראש כולל "פאפא"

בירושלים עיה"ק, ששמע את הסיפור מפי רבי

ואווע מעכלוביטש זצ"ל.)

הרב אהרן גלבשטיין

אולי אוכל נפה בו וְאֶגְרִשְׁנוּ מִן הָאָרֶץ (כב, ו)

ידוע מה שכתוב בזוהר הקדוש גודל המצוקה אשר היו אז בני ישראל בימים ההם. כמו שכתב הנביא (מִיכָה ו, ה) זכר נא מה יעץ בלק כו' שהיה רצונם של הרשעים הללו לעקור ביצתן מן העולם ולבטל שורש עבדות הבורא ב"ה לולי ה' עזרתה לנו להפך עצתם ולקלקל מחשבתם. כי הנה כלל ישראל בפנימיותם הם טובים וישרים, אך סביב רשעים יתהלכו, והסטרא אחרא הוא עומד ומצפה על איש ישראל ללכדו במצודתו לעבור ח"ו עבירה קלה מדרבנן ואז עבירה גוררת עבירה ומביאו להוציאו ח"ו מכלל ישראל לרדת שחת.

כמו שידוע המעשה בימי הבעש"ט ז"ל שהיה בימיו גלגול אחד מכמה מאות שנים שהיה מוטרד מאד, ועיקר הדבר שהתחיל לפגום שהיה מזלזל בנטילת ידים, ועל ידי זה נפל ברשת היצר עד שיצא מן העולם בלא הרהור תשובה. לכן מה מאד צריך האדם להשגיח על כל דרכיו אפילו על דבר קטן לבל יאחזו בו החיצונים ח"ו.

ובזאת היה כחו של משה רבינו ע"ה בדור ההוא להגן עליהם בבחינת אור המקיף וכבר בארנו במקום אחר ענין עטיפת הטלית בשעת התפלה להיות לאדם בחינת אור המקיף כמו שכתוב (דברים לב, יא) כנשר יעיר קנו על גוזליו ירחף. והקב"ה עוזר לכל הבא לטהר כמו שכתוב (שם ז, יב) ושמר ה' אלקיך לך כו' לפי ההכנה של האדם כן עוזר לו. וזהו שכתוב (ב"מ, ה) שמור לי ואני אשמור לך שומר שכר, כאשר האדם מכין עצמו לשמור כן הקב"ה עוזרו ורגלי חסידיו ישמור (ש"א ב, ט), והקב"ה משלם לו עוד שכרו.

ובזה נבוא לביאור הפסוקים הנ"ל, כאשר זה היה יראת הרשעים האלו וכל מגמתם לבטל מהם העבודה הישרה. וזה שכתוב (במדבר כב, ה) הנה עם יצא ממצרים שהיא ערוות הארץ, וכסה את עין הארץ אף על פי כן שמרו בחינת הראות, ולזאת היו דואגים (שם ד) עתה ילחכו הקהל וגו' את כל סביבותינו, פירוש מחמת גודל הקדושה גם הסביבות אשר רשעים ילכו בו גם זאת יבטלו, ולא יהיה עוד שום אחיזה לסטרא אחרא בגבול הקדושה כנ"ל, לכן חשבו מחשבות להרע להם להביאם אל תאוות העולם השפל הזה אשר כולם נקראים בשם אוכל כמו שכתוב (משלי ל, כ) אכלה ומחתה, פירוש רומז לתאוות המשגל, וזה שאמרו **אולי אוכל נכה בו**, ע"י האוכל נכה בהם להביאם לתאוות המאכל ושאר תאוות רעות רחמנא לצלן. ועל ידי זה **ואגרשנו מן הארץ**, ע"י הארציות יהיה לנו שליטה לאחוז בהם לגרשם מגבול הקדושה כנ"ל, פוק חזי מה עלתה במ בעצתו עם בנות מואב, ה' יפר עצתם כו'.

תפארת שלמה

וַיִּתְּצֵב מִלְאָךְ ה' בְּדַרְךְךָ לְשֹׁטֵן לוֹ (כב, כב)

יתכן לפרשו על דרך שכתב רש"י ז"ל כבר קדמך אברהם אביהם שאברהם אבינו ע"ה

ביטל את בחינתו מקודם. ואמרו רז"ל באבות מה בין תלמידיו של אברהם אבינו ובין תלמידיו של בלעם הרשע, עין ט'ובה ונפש ש'פלה ורוח נ'מוכה ר"ת שטן, וזהו **לשטן לו**, והבן.

הרה"ק רבי ישעי' מושקאט מפראגא ז"ע (חתנו של הרה"ק רבי יצחק מראדוויל ז"ע, ותלמידו של הרה"ק המגיד מאונוץ ז"ע), ראשי בשמים

מָה אָקֵב לֹא קִבְּהָ קָל (כב, ח)

רבינו [הרה"ק רבי יצחק מסטוטשין] ז"ע סיפר, שאביו הרה"ק [רבי משה] מרוזודוב היה חששן גדול, ואם היו צריכים לנסוע ברכבת היה מגיע לבית הנתיבות שעה לפני הזמן המיועד, לבל יאחר את הרכבת.

פעם, כשחזר מקארלסבאד, הגיע לבית הנתיבות בעיר המלוכה וינה בשעה מוקדמת והמתין לבואה של הרכבת. בלויית בני הקדושים ואנ"ש, ניגש אליו רב אשכנזי חרד והושיט לו את ידו בברכת שלום. באמרו: "שלום עליכם, רבי, א ווארט תורה", ישמיע נא איזו אימרה.

היה זה בפרשת בלק, והרבי פתח ואמר:

איתא בזוהר הקדוש שהתנאים הקדושים ישבו ועסקו בפרשת התוכחה והוקשה להם, כיצד יתכנו קללות נוראות כאלו, כאשר הכתוב מעיד כי "אהבתי אתכם אמר ה'". מצאוהו לאלהיו הנביא ושאלוהו זאת, והוא הראה להם שבכל הקללות רמוזות למעשה ברכות. ויש להבין, אם כל הקללות אכן רמוזות לברכות, מדוע לא נכתבו הברכות בפירוש? בשלמא מלך בשר ודם צריך להסתיר את מעשיו, אבל כביכול - היה יכול לכתוב את הברכות בפירוש, מדוע עליו להסתיר? אלא שהקב"ה עשה כן, כדי שאם יבואו בלעם או בלק וירצו לקלל את ישראל, לא יעלה הדבר בידם, שהרי הקב"ה כבר הפך את כל הקללות לברכות!

וזה פירוש הפסוק: "מה אקוב, לא קבה א-ל", מה הוא יכול לקלל, הלא הקב"ה כבר הפך את כל הקללות לברכות!

התלהב הרבינער מאד מפירוש זה, ספק את כפיו וקרא: "אח מייין ג-אט, שמע ישראל!"

והעיד רבינו ז"ע, שלאביו הקדוש היתה כאן סייעתא דשמיא מיוחדת שעלה ברעיוניו דבר תורה זה על דרך הפשט המתאים לאותו רבינר, שכן כאמור דרכו בקודש היתה לומר תורה על דרך הרמז והסוד.

החכמה מאין

תְּמוֹת נִפְשֵׁי מוֹת יִשְׂרָאֵל וְתֵּהי אַחֲרֵיתִי כְּמוֹהוּ (כב, י)

פעם בא איש אחד אל הרה"ק רבי יהושע מבעלזא ז"ע וביקש שהרבי יברכו שיזכה צו שטארבן ווי א איד, השיב לו שטארבן ווי א איד האט בלעם געוואלט, כמו שכתוב **תמוות נפשי מות ישרים ותהי אחריתי כמוהו**, רק עיקר המבוקש צריך להיות צו לעבן ווי א איד.

אמרות טהורות (רחמסטריווקא)

אָפֵס קִצְהוּ תְרָאָה וְכָלוּ לֹא תְרָאָה (כב, יא)

אחד הרבנים שהציעו לפניו את כהונת הרבנות, לשמש כרב אב"ד בקהילת קיצע שהיתה אחת מתוך שבע קהילות קודש שהיו אז באונגארן, בא להתייעץ אצל רבן של ישראל מרן ה"חתם סופר" הק' ז"ע אודות כך.

אמר לו מרן בנועם חין מליצתו: "אפס קצהו תראה", היינו קהילת קיצע הקטנה תהא לך, אולם "וכולו", קהילה גדולה לא תראה.

רשומים בשמך

וְנָאִם הַגִּבֵּר שְׁתֵּם הָעֵינָן. נָאִם שְׁמַע אֲמַרִי קָל אֲשֶׁר מַחֲזֵה שֶׁ-דִּי יַחֲזֵה נִפְל וְגַלְוֵי עֵינָיִם (כד, ג-ד)

גביר אחד שהיה מקורב לרבינו [הרה"ק רבי ישראל] מרוזין ז"ע איתרע ליה מזליה והפך עליו הגלגל רח"ל וירד מטה מטה ונסע לרבו ושח לפניו צרתו, וברכו רבינו ואמר לו: השי"ת יעזור לך, אך הישועה אחרה לבוא הגם שנתברך כמה פעמים מפה קדשו. פעם כשנסע בחזרה מרבו בתקוה ובציפיה רבה שיושע, הגיע האיש לשפל המצב ולדיוטא תחתונה וקם ונסע שוב לרבו, ומתוך רב כאב וצער הטיח דברים קשים כלפי מעלה ואמר: כמדומה לי שהשי"ת העלים עין ממני, פתח רבינו ואמר לו: הנה בלעם הרשע אמר: "ונאם הגבר שתם העין נאם שמע אמרי א-ל אשר מחזה ש-ד-י יחזה נפל וגלוי עיניים", ידוע שיש ד' מדריגות במין האנושי, הכי מובחר שביניהם הוא מדריגת "אדם" למטה מזה מדריגת "איש", אח"כ מדריגת "אנוש" והכי נמוכה הוא מדריגת "גבר". "אדם" הוא משרוש תיבת "אדמה לעליון" (ישעיה יד, ד) לכן הוא הכי נכבד, "איש" מורה נמי על מדריגה גדולה על דרך שמצינו שאמר שלמה המלך ע"ה: "אליכם אישים אקרא" (משלי ח, ד), על "אנוש" גם כן אפשר לומר שהוא מדריגה, כמו שפירש רש"י ז"ל על הפסוק: "כולם אנשים" (במדבר יג, ג): כל אנשים שבמקרא לשון חשיבות, אבל "גבר" הוא כבר מדריגה נמוכה.

והנה אומר בלעם: "נאם הגבר" מהו נאמו ודיבורו של מדריגת גבר? "שתם העין" בשעה שהשי"ת מנסהו עם נסיון של יסורים אם זה בגופו או בממונו הרי הוא אומר: השי"ת העלים עין ח"ו ממני ואינו משגיח עלי, אבל "נאם שמע אמרי א-ל אשר מחזה ש-ד-י יחזה" מהו נאמו ודיבורו של זה השומע והרואה מחזה ש-ד-י? "נפל וגלוי עיניים" אפילו בשעה שהוא נמצא במצב של נפילה ח"ו בכל זאת הוא מאמין שהכל גלוי וידוע לפניו יתברך ועל הכל הוא משגיח בפרטי פרטיית על כל בראויו ויצוריו.

והסיב רבינו ז"ע פניו להמקורבים שעטרוהו ואמר: "מיוזיל א מענטשין א טובה טוהן און ער לאזט זיך נישט", דהאדם חייב לדעת שבאמת הכל רחמים וחסדים גמורים, כמו שכתוב: "מפי עליון לא תצא הרעות" (איכה ג, לה) ורק מכח המקבלים הדבר נדמה לרעה ח"ו, ואין עצה אחרת אלא להתחזק באמונה בה' ואז יזכה שגם הוא יראה החסדים באופן גלוי.

נר ישראל

הרה"ק רבי חיים בן עטר זי"ע - בעל ה'אור החיים' הקדוש ט"ו תמוז תק"ג

"בעל שם טוב הגיד גדולת נשמת מהר"ח"

"אור החיים - פי' התורה להרב המופלא חסידא קדישא מ' חיים ו' עטר. ונדפס בוויניציא סביב לחומש עם תרגום ורש"י. ושמענו כי עתה בפולוניא הם מחשיבים אותו הרבה ונדפס עוד שני פעמים. ונתעורר זה ע"י שהרב החסיד קדוש מהר"י בעל שם טוב הגיד גדולת נשמת מהר"ח הנזכר."

שם הגדולים להחיד"א (חלק ספרים מערכת א' אות נד)

גדולתו וקדושתו של רבינו האור החיים

ורבינו הקדוש אור החיים, אמר עליו מרן הבעש"ט שנשמתו מרוח דוד של אצילות, ובכל לילה שמע תורה מפי הקב"ה, ורוב קדושתו אי אפשר לכתוב, והיה מיורדי המרככה וגילוי נשמות, ומדריגות רוח הקודש באמת. ומרן הקדוש היה נפש דוד דאצילות, והיה רוצה שיתקשרו ביחד: נפש רוח, ויתגלה הנשמה וחיה דאצילות, והיה הגאולה האמיתית, ושאל אותו על ידי גיסו הקדוש ר' גרשון מקיטב אם אפשר שיסע לירושלים ויתראה עם הקדוש פנים בפנים והשיב שיעיין ויכתוב לו [אם] בעת שרואה את צלם דמות תבניתו בעולמות עליונים, אם הוא רואה את כל איבריו ודיקונו, אם לא. והשיב מרן הקדוש שאינו רואה את עקביו, ואמר הקדוש שלא יטריח את עצמו כי לחנם יהיה טירחתי, ומרן לא השיג האגרת הזאת, ומסר נפשו ונסע, אף שאמרו לו מן השמים שלא יסע, מסר נפשו ונסע בימי החורף, ובחג הפסח היה בעיר סטאמבול, ושם עשה נוראות ונפלאות, עד שנשמע בבית הקיסר, והיה מה שהיה, והוצרך לברוח בספינה. ואמרו לו מן השמים שיחזור, ולא רצה, ולקחו ממנו כל המדריגות, אף תורתו ותפלתו, שלא ידע לומר ברוך בתוך הסידור, שלא הבין האותיות, ואמר מה בכך אסע עם הארץ ובור אל הצדיק אור החיים לארץ הקדושה, וקיבל הכל, עד שנשבתה הספינה, ובתו הצדקת אדל טבעה בים, וצעקה אבי הרחמן היכן אתה [שאין] אתה רואה בצרתי, ומרוב צערו וצרתו, וגם שנסתלקו ממנו המדריגות וכל הקדושה, בא אליו הס"מ ימ"ש, ואמר לו מה שאמר. וכשראה שצרתו, צרה גדולה שבא נפשו עד שאול, אמר שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד, רבון העולמים אני חוזר לביתי. ותיכף בא אליו רבו המובהק אחיה השילני הנביא, והראה לו היכן היה, וברגע הביאו בחזרה לסטאמבול, ומשם נסע תיכף לביתו, ומזה תראה גדולת רבינו הקדוש אור החיים. ומתוך ספרו ניכר אורו וגדולתו.

נתיב מצוותיך (להרה"ק ר"א מקאמראן זי"ע) (נתיב אמונה שבי א' אות ט')

איך היו נפגשים הבעש"ט והאור החיים פועלים בקדושתם להביא את המשיח

בתשובת דברי חיים (למרן הקדוש רב תנא מצאנז) תניינא חלק יורה דעה סימן ק"ה פסק באיש

מדברי רבותינו הקדושים לבית לעלוב זי"ע על הרה"ק בעל ה'אור החיים' הק' זי"ע דברי רביה"ק הרדצ"ש על הילולת ה'אור החיים' הקדוש

הרה"ח רבי פנחס חיים בידרמן זצ"ל בנו של רביה"ק הרשנ"ן זי"ע היה מספר שבעת שנולד ציווה זקינו רביה"ק הרדצ"ש זי"ע לקרוא לו בשם 'פנחס חיים'.

זמן לידתו היה בראש חודש תמוז, ובנוסף לשם 'פנחס' ע"ש הרה"ק רבי פנחס ממאגרוב זצוק"ל (חותנו של הרדצ"ש) ציווה הרדצ"ש להוסיף את השם 'חיים' על שמו של בעל ה'אור החיים' הקדוש זי"ע שיום הילולתו חל ביום ט"ו בתמוז באמרו את הדברים האלה: "פון ראש חודש תמוז הויבט שוין אן צו שפראצן די קדושה פון דעם 'אור החיים' הקדוש" [- החל מר"ח תמוז מתחילה להתנוצץ קדושתו של בעל ה'אור החיים' הק'].

הרה"ח ר' שמואל פרוש שליט"א, גליון אוהל מועד (355) פרשת חוקת תשע"ח

אמירת תהלים במקום שנשקף משם הציון הקדוש

הימים היו ימי המלחמה העולמית הראשונה. מטעם השלטונות הטורקיים שמשלו אז בארץ יצא צו גיוס וכל הצעירים בני גילי נקראו לדגל. עונשם של המשתמטים מהצבא היה רע ומר ושוטרים לרוב היו מסתובבים בעיר ואורבים להם, ויש ואף ערכו חיפושי בית קפדניים אחרי המשתמטים. לא עלה על דעתי, כמובן, להיענות לצו הגיוס ומשום כך בחרתי לי כמקום מחבוא מצויין את בית סבי הרבי ר' דוד'ל [רביה"ק הרדצ"ש זי"ע] אשר ב"בתי מחסה", בעיר העתיקה, מקום שם הייתי מוסתר מעיני השלטונות כתשעה חדשים רצופים, מערב פסח עד שלהי כסלו. ביום ט"ו תמוז יום ההילולא של ה'אור החיים' הקדוש, מנע זקני בעדי מלעלות להר הזיתים להשתטח על קברו, כי חשש שלא יתפסוני בדרך, והורה לי לעמוד ברחבת ביה"ח "משגב לדרך", משם נשקף הציון הקדוש יפה יפה, ולומר תהלים והיו תפילותיי חשובים ומקובלים כאילו אמרתם על קברו ממש."

הג"צ רבי משה יאיר ווינטוק זצ"ל - תפארת בית דוד

חומש עם אור החיים כמו לחם חוקו של האברך

רביה"ק רבי שמעון נתן נטע זי"ע אמר: "חומשים מיט 'אור החיים' איז ברויט פאר א יונגערמאן" (חומש עם אור החיים הוא לחם חוקו של אברך).

ליקוטי דברי דוד

משפט הקדימה לקנות חומשים עם אור החיים מטלית ותפילין

כ"ק מרן רביה"ק הרשנ"ן זי"ע היה אומר בשם צדיקים: משפט הקדימה לקנות חומשים עם אור החיים מטלית ותפילין, כי טלית ותפילין יכול לשאול ממי שירצה, ואילו חומשים עם אור החיים אינו נמצא עם כולם.

ליקוטי דברי דוד

רבינו הרשנ"ן מסר שיעור בספר 'אור החיים'

רבינו ה'ברכת משה' ציין שאביו רבינו הרשנ"ן בעת שהתגורר בקראקא לא קיבל על עצמו שום התמנות ציבורית כלשהי, מלבד דבר אחד שהיה מוסר שיעורים בליל שישי בספה"ק 'אור החיים' בשטיבל הישן של חסידי ראדומסק בנוסף לכך שהיה מתפלל את תפילותיו שם, אולם כאמור מלבד זאת לא שימש בשום מינוי ציבורי שם.

הרה"ח ר' שמואל פרוש שליט"א, גליון אוהל מועד (355) פרשת חוקת תשע"ח

לימוד בספר 'אור החיים' מטהר את המוח

פעם אחת בליל שישי בטרם יצא רבינו ה'ברכת משה' מירושלים לבני ברק נכנס לבית מדרשנו "בית דוד" בירושלים וראה מקרוב את השיעור של הרה"ח רבי משה לייב קורנבליט זצ"ל בספה"ק 'אור החיים'. והתבטא רבינו בזה"ל: "אז מלערנט אור החיים רייניגט דאס דעם מוח, ממילא קענמען לערנען די הייליגע גמרא" [- כשלומודים אור החיים מטהר זאת את המוח, ובמילא יכולים ללמוד את הגמרא הקדושה].

הרה"ח ר' שמואל פרוש שליט"א, גליון אוהל מועד (355) פרשת חוקת תשע"ח

נשאר בעולם בזכות לימוד האור החיים

שמעתי מנכד הרה"ק רבי ישראל מהוסיאטין זצ"ל אשר התגורר בתל אביב, שנוהג היה אותו נכד להתלוות לזקיניו בכל יום לילך עמו ברחוב העיר לבריאותו, ובאחד הימים באמצע הליכתם פגש בהם איש אחד, והוא ניגש ושאל את הנכד היכן גר זקיניו, ואמר לו השם של הרחוב שבו הוא דר, והמשיכו בדרכם, וכששבו לביתם, ראה את האיש הזה שפגשוהו ברחוב עומד וממתין להם ליד פתח הבית, התפלא הנכד מה לו ולהם, שלא ראוהו מעולם ולא היה לו כל קשר לזקיניו הרה"ק מהוסיאטין, וכששאלו למבוקשו אמרו לו שרוצה להכנס לרבי.

כשנכנס לחדר הרה"ק מהוסיאטין, שאלו הרה"ק מה ברצונך, אמר לו אותו אחד שלפני זמן מה חלם שהיה עומד בפני בית דין של מעלה וכמעט יצא דינו שיסתלק מן העולם, ואז הופיע שם איזה יהודי נכבד עם הדרת פנים ואמר שהוא צריך עדיין להשאר בזה העולם כיון שילמד את הספר **אור החיים** הקדוש, וכן הוה, וכיון שראיתי את פני הרבי, הכרתי בו שהנה זה האיש אשר המליץ טוב בעדי בפני בית דין של מעלה, אמר לו הרה"ק מהוסיאטין ברוב ענותנותו "אל תספר את זה לאחרים כי לא יאמינו לך ויצחקו ממך וממני".

כ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט זי"ע, דברות קודש

אחד שהגה בפיו כי הרב **אור החיים** לא חיבר ספרו ברוח הקודש וחרץ משפטו כי הוא אפיקורוס יען הוא בזה דברי חכמים, וגדולי דורו שהעידו על רבינו האור חיים כי היה ראוי לרוח הקדש, ומביא הגמרא בבא בתרא דף י"ב יע"ש, וידוע כי מרן הקדוש **הבעל שם טוב** מסר נפשו כדי לראות עצמו עם האור החיים ונתן בים דרכו ללכת לארץ ישראל, כאשר בא לשם האור החיים שנת תק"ב, והן בעון הדור מהשמים עכבוהו, ואלמלי התראו פנים שמענו מקדושי ארץ שהיו פועלים בקדושתם להביא המשיח שיבא במהרה בימינו כידוע לנו.

שדי חמד (להגה"ק ר' חיים חזקיהו מדיני זי"ע, רבה של חברון) - שירי הפאה מערכת ג', כלל ז'

עלייה לימים הראשונים בזכות לימוד ספר "אור החיים"

סיפר כ"ק מרן אדמו"ר רביה"ק ה"ב **ברכת משה** זי"ע אודות הרה"ק רבי **חיים דוד דוקטור מפיעטקוב** זי"ע שהיה בעל תשובה של רביה"ק רבי **דוד מלעלוב** זי"ע, ובסוף ימיו כשנחלה, בא אליו הרה"ק ה"ב **התפארת שלמה מראדומסק** זי"ע לבקרו, ושמע ה"תפארת שלמה' שהרה"ק רבי חיים דוד נאנח, והיה סבור ה"תפארת שלמה' שמסתמא נזכר בימיו הראשונים, ורצה ה"תפארת שלמה' להניח דעתו ואמר לו "הימים הראשונים יפלו". נעמד רבי חיים דוד במיטתו, ואמר "חס ושלום, איני מוותר אפילו על יום אחד, אן עליה וועלין זיי האבין" (יהיה להם עליה).

והיה מוסיף ע"כ **כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א** שהרה"ק רבי חיים דוד דוקטור זיע"א אמר שבזכות **האור החיים** הקדוש שלמד העלה את כל הימים.

הרה"ח ר' שמואל פרוש שליט"א, גליץ אוהל מועד (355) פרשת חוקת תשע"ח

ברכת מולא טוב וגדיא יצא

ברגשי כבוד ויקר נשגור בזה מלא הטנא הברכות מאלופות ומרובבות קדם

הרה"ג רבי **חיים מרדכי גשטונר** שליט"א

חתן כ"ק מהשרצ'א רונגפלד זצלה"ה
חדב"נ כ"ק מרן הברכת משה זיע"א
ולאביו ידידינו הנכבד

הרה"ח המפואר ר' **עזריאל נפתלי** שליט"א

לרגל שמחת אירוסיו בנו נכדו
החתן המו"מ בתורה וירא"ש,
עדי לגאון ולתפארת, כליל המעלות

הרב **ישעי' מנחם** שליט"א עב"ג הכלה החשובה תחי'

בת הרה"ג רבי **מנחם וולף שטרן** שליט"א

בן כ"ק הגאון הנדיק **אב"ד סקולען** שליט"א

חתן כ"ק **אדמו"ר מזועהיל** שליט"א

יה"ר שיעלה הזיווג יפה לקשר של קיימא,
דורות ישרים מבורכים, וזכו לרוות מהם
ומכל יוצ"ח רוב נחת מתוך בריות גופא

ועד החבורות דחסידי לעלוב בארה"ק בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

ערש"ק בלק

בס"ד

פקודי השם ישרים משמחי לב

הודעה משמחת לבחורים החשובים,

עדין חקוק על לוח לבנו רגעי ההוד וההדר בעת שמחת החתונה

לנכד כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

ה' אדר השתא עת הוגש מנחת בכורים שעות רצופות של הבחורים,

ראינו בעינינו בחוש שאין שמחה כשמחת התורה

ותורת השם תמימה משיבת נפש.

לקראת שמחת החתונה של נכד

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

החתן הרב **משה מרדכי ענגלאנדער** נ"י

החל ביום שני ד' אלול הבעל"ט, נבין עצמנו בשנית בהכנה דרבה

בלימוד שעות רצופות אשר יוגש כמנחת בכורים בעידנא דהדוואתא,

וכגודל ההכנה כך גודל ההשפעה להיות כלי מחזיק ברכה לקבל הרשימא קדישא של שמחת הצדיקים.

בשבוע הבא יחולק לבחורים שעות צעטיל ואי"ה יוכנס בקו"פ כקוויטל

ביום החופה להפקד בדבר ישועה ורחמים ולהתברך בכל משאלות

לבנו לטובה ולברכה.

נאר די הייליגע גמרא מיט יראת שמים

ברכת מול טוב חמה ולבנות

נדבת ידידינו הנכבד האברך החשוב, מחשובי אנ"ש

הרה"ח ר' **יעקב ליפשיץ** שליט"א

ט"ו לרביה"ק זיע"א

ולאביו ידידינו הנכבד, האי גברא יקירא, איש חי ורב פעלים, שמו מפוארים הנודע לשם ולתהילה, העושה נפלאות ונצורות לפאר ולהאדיר את מקום מנוחתו של זקיניו הגדול אוהבן של ישראל רבי דוד מלעלוב זיע"א, משכיל אל דל, יושב באהלה של תורה

הרה"ח המפואר ר' **מנשה** שליט"א

לרגל שמחת אירוסיו בתו נכדתו הכלה החשובה תחי'

עב"ג החתן המו"מ בתורה וירא"ש,

עדי לגאון ולתפארת, כליל המעלות

הבה"ח **הודה לייב קלאר** הי"ו

בן ידידינו הנכבד

הרה"ג ר' **מרדכי** שליט"א

ר"מ בשיבת נועם התורה

יה"ר שיעלה הזיווג יפה לקשר של קיימא, דורות ישרים מבורכים, וזכו לרוות מהם ומכל יוצ"ח רוב נחת מתוך בריות גופא

לקט ה"אור החיים" הקדוש

דברות קודש
בעת חנוכת בית מדרשנו
'תפילה למשה'
בית שמש
ט"ו תמוז

כתוב בפרשת השבוע (במדבר כד, ה) 'מה טובו אהליך יעקב משכנותיך ישראל, ויש לרמוז בזה, לפי הידוע דשם 'יעקב' מורה על בחינה נמוכה, ושם 'ישראל' על בחינה גבוהה, לשון שררה כמו (בראשית לב, כח) כי שרית עם אלקים וגו', ולפי זה נראה דהכונה ב'אהליך יעקב' היא לבית דירתו של כל אחד ואחד, ו'משכנותיך ישראל' הכוונה לבתי כנסיות ובתי מדרשות.

ועל זה משבח הכתוב ואומר 'מה טובו אהליך יעקב' בית דירתו של כל יחיד בישראל גם אם הוא בבחינת יעקב, אבל זה רק כאשר 'משכנותיך ישראל', אם הוא יושב בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, על ידי כך טובים גם אהליו שהוא דר בהם.

אמרו חז"ל (קידושין ל:): אם פגע בך מנוול זה (היצר הרע) משכהו לבית המדרש, ולא נאמר שם שגם ילמד בביהמ"ד וכיו"ב, רק למשכו לשם והוא כבר יתבטל מאליו, ויש סימנא מילתא בכך שבית מדרש זה שוכן במקלט שענינו להגן מפני פגעי מלחמה, שכן הוא ברוחניות ענינו של בית מדרש, שכוחו להגן מפגיעת היצר הרע כשם שמקלט הוא למחסה ולמסתור מפגעי מלחמה.

ולכן הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד בבית המדרש, וכמו שכתב הגה"ק בעל התניא באגרת הקודש (פרק כג): 'שמעתי מרבתי כי אילו נמצא מלאך אחד עומד במעמד עשרה מישראל ביחד, אף שאינם מדברים בדברי תורה, תיפול עליו אימתה ופחד בלי גבול ותכלית, משכינתא דשריית עליהו, עד שהיה מתבטל ממצאיותו לגמרי, הרי שעצם הישיבה בצוותא גם אם אין עוסקים בדברי תורה מביאה להשראת השכינה, וק"ו אם גם עוסקים בדברי תורה וחסידות, וראוי איפוא להנהיג בביהמ"ד שמדי זמן מה יתאספו כולם לשבת בצוותא מתוך אהבה ואחוה וריעות.

מרגלא בפומיה דכ"ק מרן אדמו"ר זיע"א בשם אביו הרה"ק רבי שמעון נתן נטע זיע"א: חומשים מיט "אור החיים" איז אזוי ווי ברויט פאר א יונגעראמן (חומש עם אור החיים הוא כמו לחם חוקו של אברך).

כ"ק מרן אדמו"ר הרשנ"ן זיע"א היה אומר בשם צדיקים: משפט הקדימה לקנות חומשים עם אור החיים לפני טלית ותפילין, כיון שטלית ותפילין יכול לשאול ממי שירצה, ואילו חומשים עם אור החיים אינו בנמצא אצל כולם.

(לקוטי דברי דוד)

הרה"ק בעל האור החיים הקדוש נסתלק בעיה"ק ירושלים במוצאי שב"ק, ובאותה שעה נטל מרן הבעל שם טוב הק' את ידיו לסעודה שלישית (בזמן שקיעת החמה במקומו, היה כבר בא"י לאחר חשכה כידוע), והמתין אז זמן מה, ואח"כ פנה אל תלמידיו ואמר להם: כבה נר מערבי, רבינו האור החיים נסתלק מן העולם.

שאלוהו תלמידיו מנין לו זאת, והשיב להם: בנטילת ידיים יש כוונה אשר מגלים אותה ליחיד בדורו, כל ימי התפללתי שאזכה לדעת הכוונה, והשיבו לי בכל פעם שכבר ניתנה להרה"ק בעל האור החיים, והיום משנגלה לפני סוד הכוונה, הבינותי שנסתלק האור החיים הק' 1.

(גבורות ארי)

שמעתי מנכד הרה"ק רבי ישראל מהוסיאטין זצ"ל אשר התגורר בתל אביב, שנוהג היה אותו נכד להתלוות לזקיניו בכל יום לילך עמו ברחוב העיר לבריאותו, ובאחד הימים באמצע הליכתם פגש בהם איש אחד, והוא ניגש ושאל את הנכד היכן גר זקיניו, ואמר לו השם של הרחוב שבו הוא דר, והמשיכו בדרכם, וכששבו לביתם, ראה את האיש הזה שפגשוהו ברחוב עומד וממתין להם ליד פתח הבית, התפלא הנכד מה לו ולהם, שלא ראוהו מעולם ולא היה לו כל קשר לזקיניו הרה"ק מהוסיאטין, וכששאלו למבוקשו אמר לו שרוצה להכנס לרבי.

כשנכנס לחדר הרה"ק מהוסיאטין, שאלו הרה"ק מה ברצונך, אמר לו אותו אחד שלפני זמן מה חלם שהיה עומד בפני בית דין של מעלה וכמעט יצא דינו שיסתלק מן העולם, ואז הפיע שם איזה יהודי נכבד עם הדרת פנים ואמר שהוא צריך עדיין להשאר בזה

העולם כיון שילמד את הספר אור החיים הקדוש, וכן הוה, וכיון שראיתי את פני הרבי, הכרתי בו שהנה זה האיש אשר המליץ טוב בעדי בפני בית דין של מעלה, אמר לו הרה"ק מהוסיאטין ברוב ענותנותו אל תספר את זה לאחרים כי לא יאמינו לך וישחקו ממך וממני. (כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א)

"היתה תקופה בה השתמטתי מלילך לצבא, והייתי שוהה אצל זקני הרה"ק רבי דוד צבי שלמה זיע"א, ביום ט"ו תמוז יום ההילולא של ה"אור החיים" הקדוש, מנע זקני בעדי מלעלות להר הזיתים להשתטח על קברו, כי חשש שלא יתפסוני בדרך, והורה לי לעמוד ברחבת ביה"ח "משגב לדך", משם נשקף הציון הקדוש יפה יפה, ולומר תהלים ויהיו תפלותי חשובים ומקובלים כאילו אמרתם על קברו ממש".

(מזכרונותיו של הגה"ח רבי משה יאיר וינשטוק זצ"ל, תפארת בית דוד)

שמעתי מאדמו"ר הרה"ק מרן רבי יצחק מסקווירא זצוק"ל, כי פעם אחת שאל הרה"ק רבי יעקב יצחק מלובלין לתלמידו הרה"ק רבי מאיר מאפטא זצוק"ל, האם אתה לומד בסה"ק מאור עינים מהרה"ק רבי נחום מטשערנאביל, והשיב לו שאינו לומד בו, אמר לו הרה"ק מלובלין: לפלא בעיני שאין אתה לומד בספר זה, אני אומר לך שלא מצאתי בשום ספר דברים נפלאים כאלו, כמו שמצאתי בג' ספרים אלו, הזוהר הקדוש, האור החיים הקדוש, ובספר מאור עינים.

(אבני זכרון, סיפורים ומאמרים יקרים)

על דבר שאלה על מלמד אחד אשר פקפק במה שאמרו שהספר אור החיים הק' נכתב ברוח הקדוש, השיב הרה"ק בעל הדברי חיים מצאנז זיע"א:

"יהיה איך שיהיה כו"ע מודים דרוח הקודש לא נסתלק מן החכמים... ולכן בעל אור החיים נבג"מ, בודאי חיבר ספרו ברוח הקודש, ולכן מלמד המכחיש רוח הקודש של אור החיים, הוא אפיקורס שאינו מאמין בגדולי הדור שהעידו עליו שהיה ראוי לרוח הקודש, והמלמד הזה כפר בעיקר, עיי"ש באריכות דבריו.

(שו"ת דברי חיים יו"ד,

סי' קה)

ידוע מהרה"ק אור ישראל מרוז'ין זיע"א שאמר כי בזמנינו לימוד האור החיים הק' מסוגל לטהר הנפש כמו לימוד הזוהר הק'3.

(נר ישראל)

"והגלות הרביעית תלוי בזכות משה, ולזה נתארך הגלות כי כל עוד שאין עוסקים בתורה ובמצוות אין משה חפץ לגאול עם בטלנים מן התורה." (אור החיים הק', ריש פ' תצוה)

ואומרו ואם לא מצאה ידו די השיב, פירוש, אם יראה האדון כי אין כח בעם לסבול חבלים עוד, ורבו חובותיהם למעלה ראש, ואפס בהם כח הסבל, והיה ממכרו [וגו'] עד שנת היובל,

ללמוד היה עומד בחלון ונושא עיניו השמימה והיו עיניו זולגות דמעות, וכששאלו אדמו"ר הרא"מ לפשר הדבר הזה, השיב לו שקיבל ברכה מהרה"ק מראדושיץ זיע"א שבכל פעם לפני לימודו יתנוצצו בו הרהורי תשובה, ומזה בא לו זה, שאלו אדמו"ר אם כן האיך לא נעשית לחסיד לאחר מעשה זה, השיב לו המלמד האם אין זה אלא מעשה קסמים, מיד כששמע אדמו"ר את תשובתו של המלמד עמד והוציא את ילדו מתחת ידיו ואמר מלמד שאין בו אמונת חכמים לא ילמד את בני תורה. (תפארת בית דוד).

3. יש לציין מה שאמר כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א כי בזמנינו לימוד דף גמרא מטהר כמו הלימוד בספר הזוה"ק.

שהוא זמן המוגבל לגאולה בעתה, ואז ויצא ביובל ושב לאחוזתו, כי קץ הגלות ישנו אפילו יהיו ישראל רשעים גמורים ח"ו.

(אור החיים הק', ויקרא כה, כח)

1. כדבר הזה אמר כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א על זקינו כ"ק מרן אדמו"ר הרא"מ זיע"א אשר נסתלק לגנזי מרומים ביום הפורים בשעה שנטל ידיו לסעודת פורים, ואמר ע"ז כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א דמזה הייחוד של כוונת נטילת ידים נתדבק ביוצרו.

2. מן הראוי לציין מעשה מעין זה אשר אירע עם כ"ק מרן אדמו"ר הרא"מ זיע"א, אשר בנו אדמו"ר הרדצ"ש בילדותו למד אצל איזה מלמד שלא היה חסיד, ובכל יום טרם החל

מכ"ק מרן אדמו"ר זיע"א

ברכת משה

הקדוש ברוך הוא על ידו כדאיתא בגמרא (שבת פז, א) שנאמר (דברים ה, ח) לך אמור להם שובו לכם לאהליכם וכתוב בתריה ואתה פה עמד עמדי, ואית דאמרי (במדבר יב, ח) פה אל פה אדבר בו, ולא היה לו שום שייכות לענין זה, אפילו באופן המותר, וכמו כן מצינו למשה שאמר (במדבר טז, טו) לא חמור אחד מהם נשאתי ולא הרעותי את אחד מהם, באופן שלא היה לו שייכות גם לענין ד'פוגעין בו', וזה היה הענין דנתעלמה ממנו הלכה, ודווקא פנחס הוצרך לקנא את קנאת ה'.

(תשל"ט)

וירא פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן ויקם מתוך העדה ויקח רומח בידו וגו' (כה, ז).

ובפירושו רש"י ז"ל ד"ה והמה בוכים, שנתעלמה ממנו הלכה, ובד"ה וירא פנחס ראה מעשה ונזכר הלכה, אמר לו למשה מקובלני ממך הבעול ארמית פוגעין בו, וכו'.

הטעם שקנא פנחס את קנאת ה' ולא משה רבינו, יבואר על פי המסופר על הרה"ק רבי זאב מזאברז' זיע"א שהיה דרכו לקרוא בשם צדיק גם לאנשים פחותים מאוד, ופעם אחת שמע על צדיק אחד שבקש להעביר מהעולם מוסר שהציק הרבה לעם ישראל, ולא הניחו הרה"ק רבי זאב לעשות כן, באמרו כי אותו מוסר הוא צדיק, ולבסוף היה שנשמתד אותו מוסר רחמנא ליצלן, ואמר אותו גדול להרה"ק רבי זאב הלמשומד כזה תקרא צדיק, והשיבו כי שפך דמעות כמים הרבה כל כך עד שהיה אפשר למלאות בהם דלי, כדי שלא יוכל לראות שום רע על יהודי.

ועל דרך זה יש לומר דמשה רבינו שהיה עניו מכל האדם אשר על פני האדמה (במדבר יב, ג), לא היה יכול לראות רע בזולתו, והחזיק כל אדם לגדול הימנו, ולכן הוצרך פנחס לקנא לה'.

(תשל"ח)

ויחר אף אלקים כי הולך הוא (כב, כב).

ולכאורה קשה, הרי הקדוש ברוך הוא עצמו אמר לו (פסוק כ) קום לך אתם, ולמה חרה אפו על שהלך עמהם.

אך הביאור הוא דבלעם במעשהו אמנם ציית להקדוש ברוך הוא ללכת אתם, אלא שמחשבתו בהליכתו אתם, כבר משעה ראשונה היתה לרעה, לקלל את ישראל, ולכן חרה בו אף ה', כי הוא חשב לרעה והאלקים חשבה לטובה.

והמה בוכים פתח אהל מועד (כה, ו).

פירש רש"י ז"ל והמה בוכים נתעלמה ממנו הלכה כל הבעול ארמית קנאים פוגעין בו, געו כלם בבכיה וכו'.

ולכאורה למה נתעלמה ממנו הלכה.

אלא דאיתא בזוה"ק (ח"ג רלב, א) שהשכינה מדברת מתוך גרונו של משה, ואמרו בגמרא (חגיגה טו, ב) בזמן שאדם מצטער שכינה מה לשון אומרת קלני מראשי קלני מזרועי, ולכן עקב זאת שנצטער משה נסתלקה ממנו השכינה נתעלמה ממנו ההלכה.

(תשל"ד)

וירא פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן ויקם וגו' (כה, ז).

איתא בגמרא (סנהדרין פב, א) נתעלמה ממנו הלכה וכו', אמר לו לא כך לימדתני הבעול את כותית קנאין פוגעין בו, אמר לפנחס קריינא דאיגרתא איהו להוי פרוונקא.

ויש להבין הטעם שפנחס הרג את זמרי ולא משה רבינו.

והענין הוא לפי שהרוצה לתקן איזה קלקול, צריך שיהא לו שייכות מה עם הדבר, והנה משה רבינו הרי פירש מן האשה והסכים

וישלח מלאכים אל בלעם בן בער וגו' ארץ בני עמו לקרוא לו וגו' (כה, ה).

פירש רש"י ז"ל ארץ בני עמו של בלק, משם היה, וזה היה מתנבא ואומר לו עתיד אתה למלוך, ואם תאמר, מפני מה השרה הקדוש ברוך הוא שכינתו על גוי רשע, כדי שלא יהא פתחון פה לאומות לומר אילו היו לנו נביאים חזרנו למוטב. העמיד להם נביאים והם פרצו גדר העולם, שבתחילה היו גדורים בעריות, וזה נתן להם עצה להפקיר עצמן לזנות.

הנה כתיב (דברים לד, י) ולא קם נביא עוד בישראל כמשה, ודרשו ז"ל (במדבר רבה יד, ט) בישראל לא קם, אבל באומות העולם קם, ומנו, בלעם הרי שבלעם השיג כמשה רבינו ע"ה, לפי שזה לעמת זה עשה האלקים (קהלת ז, יד) כוחות הטומאה לעומת כוחות הקדושה, אך יסוד החילוק בין משה לבלעם הוא בשמירת אות ברית קודש, וכמבואר ברש"י ז"ל, שבתחילה גדורים היו בעריות, והוא נתן להם עצה להפקיר עצמן.

וישלח מלאכים אל בלעם בן בעור וגו' ארץ בני עמו לקרוא לו וגו' (כה, ה).

פירש רש"י ז"ל ארץ בני עמו של בלק, משם היה, וזה היה מתנבא ואומר לו עתיד אתה למלוך, ואם תאמר, מפני מה השרה הקדוש ברוך הוא שכינתו על גוי רשע, כדי שלא יהא פתחון פה לאומות לומר אילו היו לנו נביאים חזרנו למוטב. העמיד להם נביאים והם פרצו גדר העולם, שבתחלה היו גדורים בעריות, וזה נתן להם עצה להפקיר עצמן לזנות.

ולמה הוזכר שמו של בלעם הרשע בתורה.

אלא כדי ללמדנו שאפילו שהיה בלעם גדול כל כך בנביאות כמשה רבינו, עם כל זה, מכיון שהיה בבחינת 'ויקר' (כב, טז), ולא היה זהיר בעיני קדושה, הרי זה מקולקל, ואין כל מדריותיו נחשבים למאומה. (תשל"ד)

נערך ע"י הרה"ג אהרן מרדכי גרין שליט"א - רב ומו"צ בקהילתנו

א. ימי בין המצרים.

כיון שבשבעה עשר בתמוז התחילו צרות החורבן נוהגים קצת אבילות מיום זה עד אחר תשעה באב. [קיצור שו"ע סימן קכב. וכתב המשנה ברורה סי' תקנא ס"ק קג, כוונת האריז"ל כתב, שיתאבל בימים ההם אחר חצי היום ויבכה כמו חצי שעה].

ב. ריקודים ומחולות. שמיעת כלי שיר ונגינה.

א. כתב המגן אברהם [סימן תקנא סק"י] דאסור לעשות ריקודים ומחולות מ"ז תמוז עד לאחר תשעה באב.

ב. והוא הדין שאסור לשמוע ניגונים מקלטות (טייפ או נגן), דדינן ככלי שיר לענין זה. [שו"ת מנחת יצחק ח"א סק"יב, הגרש"ז אויערבאך הליכות שלמה עת"ב].

ג. ואפילו לשמוע מקלטות רק שירה בפה (ואקלי) בלא כלי שיר ונגינה, אסור. [פסקי תשובות שם א"ג].

ד. לחולה, או לקטנים שלא הגיעו לגיל חינוך [פחות מגיל חמש], במקום הצורך, אפשר להקל שישמעו ניגונים מטייפ או נגן, עד ראש חודש. [מקדש ישראל (להגר"ד הערפענס) סימן כב, ואם אינו יכול להשכיבם רק באופן זה, מותר גם לאחר ר"ח, רק שישקט את הרמקול באופן שישמעו רק בחזר הילדים. נהג שהולך להירדם באמצע הנסיעה ויש חשש סכנת נפשות, מותר לו לשמוע נגינה, וטוב יותר שישמע שירי חזנות או ניגוני התעוררות, שם סכ"א].

ה. טלפון שמשמיע ניגון בזמן ההמתנה כשמתקשר למשרד וכיוצא בזה, אין צריך לנתקו ולאסור שמיעתו, לפי שאינו מכוין לכך, וגם משום חשדא ליכא. [שם סכ"ה].

ג. אירוסין. נישואין. שבע ברכות.

א. מותר לעשות סעודת אירוסין [ווארט] אפילו עם נטילת ידים עד ראש חודש אב, בלא כלי נגינה, ובלא ריקודים. [מ"ב סימן תקנא סקט"ז].

ב. אין לעשות נישואין מליל שבעה עשר בתמוז עד אחר תשעה באב. [רמ"א שם ס"ב].

ג. מותר לעשות סעודות שבע ברכות למי שנישא קודם שבעה עשר בתמוז, ומותר לשיר בפה, בלא כלי נגינה, ובלא ריקודים. [שו"ת שבט הלוי ח"ג סק"ז. ובשו"ת אגרות משה אהע"ז ח"א סצ"ז מתיר ריקודים ומחולות].

ד. בר מצוה. לחדש הבגדים חדשים לפני י"ז תמוז.

א. מותר לעשות סעודת בר מצוה ביום שנעשה בר מצוה, ומותר לשיר בפה, בלא כלי נגינה, ובלא ריקודים. [מבית לוי ע' ששת, והגר"מ סירוטה מורה להקל בריקודים ומחולות בשמחת בר מצוה. והוא הדין אם עושה את סעודת הבר מצוה כחודש ימים לפני יום הבר מצוה, על פי המהרש"ל דאם עושה סעודה לחנוכה לומר בו תורה ולדרוש מעין המאורע הוי בכלל סעודת מצוה, הו"ד במג"א סימן רכה סק"ד].

ב. לכתחילה נכון שבחור בר מצוה יחדש את בגדיו החדשים לפני בין המצרים, דהיינו שילבשם מעט, ובדיעבד אפילו לא לבשם לפני י"ז תמוז, מותר לחדשם ביום הבר מצוה. [שו"ת מקדש ישראל סק"ד, נט"ג].

ה. תספורת.

א. אין להסתפר משבעה עשר בתמוז עד אחר תשעה באב. [ועיין בשו"ת אגרות משה או"ח ח"ד סימן קיב שכתב דבצורך גדול אפשר להתיר להסתפר באור לשבעה עשר בתמוז].

ב. אחד אנשים ואחד נשים שווים באיסור זה, אולם תספורת מטעמי צניעות או בריאות אינו בכלל האיסור. וכן מותר לספר השפה שעל גבי הזקן כשמעכב את האכילה, וכן שיער ריסי עיניו והגבות בעת הצורך. [מ"ב שם ס"ק עט-פב, הליכות שלמה פי"ד].

ג. מותר להסתפר בערב שבעה עשר בתמוז, ואינו כמפקיע עצמו מאבילות תספורת. [מקדש ישראל ע"ח].

ו. קניית דברים חדשים וההשתמשות בהם.

א. טוב לזהר מלומר שהחיינו בימי בין המצרים. [שו"ע שם ס"ז. והגם שאבל מברך שהחיינו, מכל מקום בימים אלו שהם ימי פרענות אין כדאי לומר שהחיינו לומר הוה. מ"ב שם סקצ"ח].

ב. אין לאסור קניית דברים חדשים חשובים עד ראש חודש אב, כי אין אנו מברכים שהחיינו בעת קנייתם, אלא בתחילת ההשתמשות בהם. [כמו שכתב במאמר מרדכי סימן רכג סק"ה. הגרש"ז אויערבאך, הליכות שלמה שם].

ג. ואם צריך להשתמש בהם בימי בין המצרים, יחדשם לכבוד שבת, דלדעת הלבוש ומטה משה מותר לברך שהחיינו בשבתות דבין המצרים. [וכן הכריע להלכה המשנה ברורה שם סקצ"ח. מאדך בכתבי הארי"ז כתב, שלא לומר שהחיינו אפילו בשבת, הו"ד בבאר היטב שם סקל"ח].

ד. אמנם לכתחילה טוב להימנע במדת האפשר מלקנות דברים חדשים חשובים בימי בין המצרים, אפילו אין בדעתו לברך עליהם שהחיינו. [מבית לוי עשע"ב].

ה. אם רכשם לפני ימי בין המצרים, והגיעו לביתו בימי בין המצרים, מותר לחדשם כשיש לו צורך בהם. [הגר"מ סירוטה].

ו. דברים חדשים שאינם חשובים, מותר לקנות ולחדש גם בימי החול, כיון שאין ראוי לברך עליהם שהחיינו. [מ"ב שם סקמ"ה, ועי' במג"א סימן רכג סק"ה, ושו"ע הרב בסדר ברכת הנהנין שכתבו דעל קניית כלים חדשים אפילו של כסף וזהב לא נהוה לברך שהחיינו].

ז. מותר לתפור בגדים חדשים בימי בין המצרים כשבדעתו ללבשם אחר תשעה באב. [הגרש"ז אויערבאך, שלמי מועד ע' תע"ח].

ז. חתימת חוזה על קניית או שכירות דירה.

מעיקר הדין מותר לחתום חוזה על קניית או שכירות דירה בימי בין המצרים, אולם כשאין הפסד, טוב יותר לדחותו עד לאחר תשעה באב. [פסקי תשובות שם א"ב].

ח. כניסה לדירה חדשה.

נוהגים שאין נכנסים לדירה חדשה בימי בין המצרים, ואם על ידי זה יהיה לו הפסד כספי וכיוצא בזה, אפשר להקל. [מקדש ישראל עקל"ז, ובענין ברכת שהחיינו על דירה חדשה, עי' בכף החיים סימן רכג אחר טו"ב שכתב בשם בן איש חי דנוהגים שלא לברך שהחיינו

כשנכנסים לדירה חדשה, ויש מורים דעל דירה שקנה בהלאות אין מברכים שהחיינו, והגר"מ סירוטה מורה דמברכים דיש בזה שמחת הלב. כתב בה"ל סימן רכג ד"ה בנה בית חדש, דמי שיש לו אשה ובנים מברך ברכת הטוב והמטיב].

ט. שיפוץ וסידור דירה.

א. מותר להרחיב דירה קיימת בהוספת חדרים כשנתרבו בני הבית, וכל שכן שמותר לתקן נזקי הבית.

ב. מותר לסייד [לצבוע] את הדירה עד ראש חודש אב, ומכל מקום טוב יותר אם יוכל לאחר או להקדים הצביעה, ולא לצבוע בימי בין המצרים, כי באליה רבה [שם ס"ד] כתב בשם מהר"ל שאין נכון לצייר כל ימי בין המצרים. [פסקי תשובות שם, מבית לוי שם].

י. אזהרות שונות לימי בין המצרים.

א. יש להזהר בימים אלו שלא לילך יחידי מסוף שעה רביעית עד סוף שעה תשיעית. [משום שבהם קטב מרירי שולט. שו"ע ורמ"א שם ס"ח]. ודוקא במקום תוהו שאין שם אנשים, דבמקום שיש אנשים המנהג מכריע שהולכים גם יחידי ואין לחשוש. [א"א בוטשאטש שם, ערוך השלחן שם].

ב. יש להזהר בימים אלו שלא לילך בין חמה לצל, [אליה רבה, הו"ד במ"ב שם, ומה שלפעמים כשהולכים ברחוב עוברים מחמה לצל של הבנינים או העצים שבדרך, דעת הגר"ח קניבסקי הו"ד בקרא עלי מועד פ"ב סק"ט שאין צריך להקפיד בזה, דדברי הא"ר אמורים בהולך כסדר בשביל שהוא בין חמה לצל].

ג. לא יכו התלמידים בימים אלו, אפילו ברצועה. [שו"ע ונו"כ שם, וכתב בא"א בוטשאטש שם, דבחדר שיש מזוזה אין לחשוש, וכתב במקור חיים, דטוב שההורים והמורים ישגיחו על ילדיהם שלא ישחקו בפראות בימים אלו, נט"ג].

ד. יש אוסרים לערוך טיולים בימים אלו ובפרט למקום שיש חשש סכנה. [שדי חמד מע' בין המצרים ס"א או"י בשם מהר"ח פלאג'י].

ה. מותר לילך לרחוץ בים ובבריכה עד ר"ח אב, אלא שיזהר ביותר שלא להיכנס לסכנה. [מבית לוי].

כסא דנחמתא

לידידינו הנכבד, האי גברא רבה, איש האשכולות, ידיו רב לו בתורה וחסידות, העומד לימין גליונו, מחבר ה'יתרון דעת' בגיליון עלים לתרופה

הרה"ג ר' אשר ישעי' נוסבוי שליט"א על פטירת אמו החשובה והצדקנית אשה יראת ה' היא תתהלל אשר זכתה להעמיד דורות ישרים ומבורכים בנינים ובני בנינים תלמידי חכמים הולכים בדרך התורה והחסידות

מרת יוטא קריינצא חי' ע"ה

בת הרה"ח המופ"ר רבי יוסף ז"ל

המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבצו"ר ולא תוסיפו לדאבה עוד

מזלא טבא

ברגשי גיל ושמחה, הוקרה והערכה, תרננה שפתינו ברכת מזל טוב מעומקא דליבא להאי גברא יקירא, איש אשר רוח בו. מסור כל כולו בשלהבת אש לכונן את בית חיינו וישיבתנו הק' אשר היא משאת נפשו מיום ייסדה, עד הלום, כאשר היא פורחת ומשגשגת במלוא עוזה ותפארתה, בהנהיגה אוצרות תורה יר"ש ודרכי עבודת ה' ללגינות לגיונות של תלמידים הגונים הנחמדים מזהב ומפז רב. אשרי שלו ככה. אין ערוך למסירות נפשו בכתתו ורגליו במסעיו בכל עת למען הישיבה הק' לבססה ולהרחיבה ולשכללה בפאר והדר ברוחניות ובגשמיות. ולא חוסך כל מאמץ לרווחת תלמידי הישיבה והעומדים על הפקודים הן בכללות והן בפרטות,

נצר מטעי קודש שושילתא קדישתא דרבוה"ק מלעלוב זי"ע ועכי"א

ה"ה הרה"ח המפואר בנש"ק רבי שמעון מאיר בידרמן שליט"א

מכוננה, מייסדה ומנהלה של ישיבתנו הק' הנושאת את שם קדשו של רבינו הקוה"ט זי"ע לרגל השמחה השרויה במעונו בלידת בנו במז"ט

ברכתנו, שזיכה יחד עם נות ביתו מונב"ת תחי' העומדת לימינו לסומכו בעבודת הקודש לרוות רוב נחת דקדושה ממנו ומכל יוצ"ח שיחיו ולגדלם לתורה ולהופה ולמעשים טובים מתוך בריות גופא ונהורא מעליא אושר וכל מידי דמיטב ברו"ג, ויזכה מתוך הרחבת הרעת להמשיך כהנה וכהנה בפעליו הכבירים לה' ולתורתו בשמחה ובשלוות הנפש לאורך ימים ושנים טובות זכות רבוה"ק מדור דור וזכות מרן אדמו"ר הקוה"ט זי"ע"א אשר מוסר נפשו לשמם ולזכרם. יעמוד להם להתברך בכל הברכות וימלא ה' כל משאלות ליבם לטובה ולברכה כל הימים

האברכים בלב ונפש חפזיה, אוקימו וחבביו זכ"ל אלמלא
רבנו תלמידיהו

לעילוי נשמת

הרה"ח המפואר ר' יוסף ב"ר שמואל זצ"ל קורנפלד (טורנער) נלב"ע ט"ז תמוז תשל"ז תנצב"ה

היות שלא הניח זש"ק אנ"ש מתבקשים ללמוד ולהתפלל לעילוי נשמתו

גיליון זה נודב

ע"י ידידנו הנכבד האי גברא רבה נודע לשם ולתהילה שמו מפוארים ראש וראשון לכל דבר שבקדושה, גדול מחזיקי תורה וחסד בדורנו, מחותנו של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א הרבני הגאון החסיד הנגיד

מזהר"ר אליהו

ענגלאנדער שליט"א לעילוי נשמת אביו הרה"ח המופלג בתורה ויראה כש"ת מו"ה פינחס זצ"ל בן מו"ה החסיד ר' יהושע מקרעניץ נלב"ע י"ד תמוז תשי"ב

לעילוי נשמת

הרה"ח המפואר ר' יוסף אשר

ב"ר משה טוביה זצ"ל

נו"נ לרבוה"ק זי"ע"א נלב"ע י"ג תמוז תשע"ה תנצב"ה

לעילוי נשמת

הרה"ח רבי צבי ז"ל ב"ר אברהם אליעזר זצ"ל נלב"ע י"ח תמוז תשנ"ח תנצב"ה

ברכת מול טוב המה ולגבית

ברגשי גיל ושמחה ובאותות של הוקרה והערכה נשגר בואת טנא מלא ברכת ה' אל מעלת ידידנו הנכבד והנעלה, איש אשר רוח בו, איש האשכולות וכביר המעש, זך הרעיון ורוב תבונתו, נערץ אוהב וחביב על כל יודעיו ומכיריו, ירא ושלם, מקים עולה של תורה וחסד בדורינו, מוסר נפשו למען חינוך בחורי החמד לכלל קהילות הקודש, ויוסף הוא המשביר לפעול ולהפעיל למען בחורי אנ"ש, לוי יאה כל תהילה

הרה"ח ר' יוסף שלמה גרליץ שליט"א יו"ר ארגון 'משכני' ומכון 'הקשיבה' לרגל שמחת איוסי בתו הכלה המהוללה שתחי' עב"ג החתן המו"מ בתורה וירא"ש, עדין לגאון ולתפארת, כליל המעלות

הנה"ח חיים מאיר שטיין הי"ד

יה"ר שיעלה הזיווג יפה לקשר של קיימא, דורות ישרים מבורכים, ויזכו לרוות מהם ומכל יוצ"ח רוב נחת מתוך בריות גופא

ברכת מול טוב המה ולגבית

נדבת ידידנו הנכבד

הרה"ח אהרן לוסטיג שליט"א משב"ק כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א העומל מידי שבוע בשבוע במסירות נפלאה למען גליונו ולחתנו ידידנו הנכבד האברך החשוב

הרה"ח ר' יהושע קלצקין שליט"א לרגל הכנס נכדו בנו יניק וחכים כמור שלמה קלמן לייב נ"ו לנועם עול תורה ומצוות ומשפע מצוות תפילין יתמשך עליו להיות לו חיים ארוכים ושפע קודש, וה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רוב נחת דקדושה מתוך בריות גופא ונהורא מעליא אכ"ר

שמחת חבר מצוה ביום חמישי באולם ברוח בני ברק

לעילוי נשמת

האשה הצוה"ח

מרת מכלה מלכה ב"ר שאול הכהן זצ"ל

נלב"ע י"ב תמוז תש"ע

ת.נ.צ.ב.ה

הנוצח ע"י בנה ידידנו הנכבד האי גברא יקירא רודף צדקה וחסד אוהב תורה ולומדיה

זוב פוחס הלוי סגל שליט"א

ברכת מול טוב המה ולגבית

נדבת ידידנו הנכבד האי גברא יקירא יקר שבערכין, פאר המעלות והמידות, המתקן הדגול, אוהב תורה ולומדיה, שמו הטוב הולך לפניו, איש החסד ורוב המעש

הנה"ח בן ציון דייטש שליט"א

לרגל שמחת איוסי בתו הכלה החשובה תחי' עב"ג החתן המו"מ בתורה וירא"ש, עדין לגאון ולתפארת, כליל המעלות

הנה"ח צבי אלימלך אהרונב הי"ד

יה"ר שיעלה הזיווג יפה לקשר של קיימא, דורות ישרים מבורכים, ויזכו לרוות מהם ומכל יוצ"ח רוב נחת מתוך בריות גופא

ברכת מולא טבא וגדיא יאה

בלב מלא שמחה וגילה, בקול צהלה ורנה, בהדרת כבוד, תבענה שפתינו בהלל הודיה לשגור בזה ברכותינו המאלפות מעומק וחדוותא דליבא קדם כ"ק מרו אדמו"ר מהרי"ד שליט"א

בן כ"ק מרו אדמו"ר הברכת משה זיע"א ולחתנו ידידנו הנכבד

הרה"ג ר' יהודה אורי שליט"א לרגל הכנס בנו נכדו ניין וחכים

כמו ישראל משה מרדכי נ"ו לנועם עול תורה ומצוות

יה"ד שיזכו לרוות רוב נחת ממנו ומכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

שמחת הבר מצוה ביום ראשון באולם סוכת דוד ירושלים

לידידי ומכרי אשמח לראותכם משתתפים בשמחתנו, ובשמחתכם ישמח ליבי גם אני נא לראות הזמנה זו כאישית הזמנות פרטיות לא נשלחו כלל יהודה אורי

ברכת מולא טבא וגדיא יאה

ברגשי כבוד ויקר נשגור בזה מלא הטנא הברכות מאלפות ומרובבות קדם

כ"ק אדמו"ר מלעילוב בראנוביץ לרגל שמחת אירוסו בתו הכלה החשובה תחי'

עב"ג החתן המו"מ בתורה וירא"ש, עדין לגאון ולתפארת, כליל המעלות

הרב אברהם אבא שליט"א

בן הרה"צ רבי יעקב הגר שליט"א

בן הרה"צ אבד"ק סערט ויוניץ ירושלים שליט"א

חתן כ"ק אדמו"ר מפטיסבורג צללה"ה

יה"ד שיעלה הזיווג יפה לקשר של קיימא, דורות ישרים מבורכים, ויזכו לרוות מהם ומכל יוצ"ח רוב נחת מתוך בריות גופא

ברכת מולא טבא וגדיא יאה

לידידנו הנכבד האי גברא יקירא, יקר שבערכין, העומד לימננו בכל עת, ומסייע בלב ונפש חפיצה, משכיל

אל דל, לבו פתוח כאולם לזולת, טוב ליבו ונפשו מי ימלא, קובע עיתותיו

לתורה, אשר מוסר עצמו באופן נפלא לרבוה"ק זיע"א ולהבדלחט"א, והחזירו

לו בעבותות אהבה רבה ושמאל ישראל וייס שליט"א

הרה"ח המפורא ר' וולבנו ידידנו הנכבד, האי גברא יקירא, יקר שבערכין,

מוכתר בכל מידה נכונה, שמו הטוב הולך לפניו, אוהב תורה ולומדיה

הרה"ח ר' יעקב יצחק ויקר שליט"א לרגל שמחת אירוסו נכדו בנו

החתן המו"מ בתורה וירא"ש, עדין לגאון ולתפארת, כליל המעלות

הבה"ח ברוך ויקר שליט"א עב"ג הכלה החשובה תחי' בת ידידנו הנכבד

הרה"ח ר' עמוס טוויק שליט"א יה"ד שיעלה הזיווג יפה לקשר של קיימא, דורות ישרים מבורכים, ויזכו

לרוות מהם ומכל יוצ"ח רוב נחת מתוך בריות גופא

נא להרבות בתפילה לרפואת חבירנו היקר האברך יעקב בן מחלה ה' ירפאהו ויהלוימהו בתושה"י

ברכת מולא טבא וגדיא יאה

לידידנו הנכבד איש האשכולות, ורב תבונות, אשר שמו הטוב הולך לפניו, משכיל אל דל, בקי במכמני התורה והחסידות, יראת ה' היא אוצרו, ליבו ער לכל דבר שבקדושה, אוצר כלי חמדה

מוה"ר הגה"ח אברהם ברוך ורדיגר שליט"א

נ"ג לרבוה"ק זיע"א מחשובי לומדי ומתפללי בית מדרשינו הגדול ולחתנו ידידנו הנכבד, משכיל אל דל

ידיו רב לו בתורה וחסידות הרה"ח ר' ישראל גרינפלד שליט"א

לרגל שמחת אירוסו נכדו בנו החתן המו"מ בתורה וירא"ש, עדין לגאון ולתפארת, כליל המעלות

הבה"ח חיים ירחמיאל הי"ו עב"ג הכלה החשובה תחי' בת ידידנו הנכבד

הרה"ח ר' יעקב מאיר ברגר שליט"א חתן ידידנו הנכבד

הרה"ח המפורא ר' בן ציון גרובייס שליט"א

נכד הרה"צ רבי שמואל אהרן ובר ציל יה"ד שיעלה הזיווג יפה לקשר של קיימא, דורות ישרים מבורכים, ויזכו לרוות מהם ומכל יוצ"ח רוב נחת מתוך בריות גופא

ברכת מולא טבא וגדיא יאה

נדבת ידידנו הנכבד האי גברא יקירא, ידי רב לו בתורה וחסידות, מרביץ תורה לרבים, אוצר כלי חמדה, יראת ה' היא אוצרו

הרה"ר ברוך גוטליב שליט"א

מפאר את גליונו מאוצרו הטוב לרגל שמחת הולדת הנכד

בן אצל בנו האברך החשוב הרה"ר בנימין הי"ו

יה"ד שיזכו לרוות רוב נחת ממנו ומכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

גם אני קבלתי ע"ע כהוראת כ"ק מרו אדמו"ר שליט"א:

להמשיך להוסיף וכוונת ולברך ברכת המזון מתוך הסידור

ישיעות הכלל והפרט

ברכת מולא טבא וגדיא יאה

קול צהלה ורינה תבענה שפתינו שבח ותהילה קדם ידידנו הנעלה והנכבד האי גברא רבה ויקירא, ירא ושלם, בור סוד שאינו מאבד טיפה, כל רז לא איס ליה, ממעתיקי השמועה ומנחילי המסורה מרבוה"ק זיע"א, תלמיד נאמן לרבותיו לא ימוש מתוך האהל אשר החזירו לו חיבה רבה בעבותות שלאהבה, מגדולי משפיעי תורת החסידות, ה"ה

הגה"ח רבי שמואל פרוש שליט"א ולבנו ידידנו הדגול והנכבד מחשובי מרביצי התורה, ירא ושלם, זולה ומשקה לעדרים, שוקד על דלתי התורה יומם ולילה, משכיל אל דל ומטיב עם הבריות, רב תבונות

הרה"ג רבי יהודה לייב שליט"א רש מתיבתא בשיבת מהרי"ט ורבינו זיאל מסאטמאר ב"ב

ולחמידי ידידנו הדגול מפא"ר עדתינו, בקי בכל מכמני התורה, חמיד ורגיז באורייתא תדירא, צהלתו על פניו, נחמד מאד למעלה ולמטה, ה"ה

הגה"ח רבי משה קורנבליט שליט"א לרגל שמחת נישואי נכדתם בתו

הכלה החשובה תחי' עב"ג החתן המו"מ בתורה וירא"ש, עדין לגאון ולתפארת, כליל המעלות

הבה"ח יחיאל מיכל יצחק הולס הי"ו

בן ידידנו הנכבד הרה"ח ר' אהרן שליט"א

יה"ד שיעלה הזיווג יפה לקשר של קיימא, דורות ישרים מבורכים, ויזכו לרוות מהם ומכל יוצ"ח רוב נחת מתוך בריות גופא

שמחת החתונה ביום שלישי באולמי רואיל בבני ברק

לידידי ומכרי אשמח לראותכם משתתפים בשמחתנו, ובשמחתכם ישמח ליבי גם אני נא לראות הזמנה זו כאישית

ברכת מולא טבא וגדיא יאה

נדבת ידידנו הנכבד האי גברא, ידי רב לו בתורה וחסידות, יראת ה' היא אוצרו, אוצר כלי חמדה, העומד לימינו בכל עת במסירות נפלאה

הרה"ג יעקב ראובן ויינר שליט"א

חתן ספר כתבי הקודש לרגל שמחת הולדת הנכד

בן אצל חתנו האברך החשוב הרה"ר צבי קיבוניץ הי"ו

יה"ד שיזכו לרוות רוב נחת ממנו ומכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

גיליון זה נודב לע"נ

הרה"ח ר' אברהם בן הרה"ח ר' ישראל שמעון ז"ל

נרביע י"ג תמוז תש"מ

מהדורת ביתר לזכות צבי בן מרים ומשפחתו וכיו"ח הצלחה גדולה ברוחניות וגשמיות ניתן לתרום למען החזקת הגליון, וזיכוי הרבים בהפצת תורה וחסידות, לזכות, להצלחה, לרפואה, לעו"נ

בכל עמדות נגדים פלוס - ע"ש 'אהל מועד' או בנק דיסקונט, סניף 139, חש" 171396512, ע"ש ד. לוסטיג

ניתן לקבל את הגליון בכתובת מייל: 6438838@gmail.com © כל הזכויות שמורות למערכת גליון 'אהל מועד' ואין רשות להעתיק בלי רשות מהמו"ל בטל': 052-7160388

לעילוי נשמת איש החסד הרה"ר רפאל ב"ר חיים יעקב הלפרין ז"ל

לעילוי נשמת איש החסד הרה"ר פנחס גרשון ב"ר אברהם לנבג ז"ל